AMERIKOS LIETUVIS
THE LITHUANIAN AMERICAN
No. 32-tas | Telefonas Dial 5-1094 | WORCESTER, MASS., 12-tą RUGPIUČIO (AUGUST) 1933 M. | Kaina 5 Centai | VOL. XVIII

Kodel Darius ir Girėnas Lietuvos Nepasiekė?

Pirmosios baisios žinios giliai sujaudinti lietuviai išsyk ėmė įvairiai spėlioti ir galvoti: KODEL MUSŲ DIDVYRIAI STAIGA ŽUVO JAU VISAI NETOLI SAVO TIKSLO — NETLOI LIETUVOS? Štai, jau kelintą savaitę šis keblus klausimas vargina kiekvieno lietuvio galvą.

Gavus pirmąją baisią žinią iš "United Press", pasiėmiau Vokietijos žemėlapį ir suradau Soldin'ą, kuris yra maždaug 80 mylių (arba 120 kilometrų) atstume nuo Berlyno ir į žiemius rytus nuo šio miesto. Prisiminęs kai kuriuos faktus ir kiek pagalvojęs, aš priėjau išvadą, kad musų didvyriai — lakunai žuvo ne del gazolino trukumo. Šią savo nuomonę pareiškiau keliems savo draugams, kurie klausė mane, kaip aš, kaipo karininkas, žiuriu į tos katastrofos priežastį. Štai, ką aš galiu pasakyti tuo reikalu.

Pirmiausia, bendros aplinkybės. Berlynas prieš didįjį karą buvo ir, be abejonės, dabar tebėra pirmosios rušies tvirtovė. Apie Berlyną eina ištisa gintuvių (arba fortų) sistema. Be abejonės, ir Soldin'as įeina į tą tvirtovės apsaugos sistemą. Taip pat žinau, kad tose apylinkėse yra daug slaptų karo medžiagos (amunicijos) sandėlių. Tie sandėliai yra labai budriai saugojami. Įėjimai į tuos sandėlius užlyginti velėnomis ir apsodinti medžiais ir krumais. Kai kur miškuose kyšo aukšti fabrikiniai kaminai. Tad musų lakunai skrido per jautrią vokiečiams vietą.

Be to, Soldinas yra taip pat netoli lenkų pasienio. Berlinchenas, viršum kurio musų lakunai skrido ir buvo pastebėti, yra vos kelių dešimčių mylių atstume nuo lenkų sienos. O lenkų pasienis ypatingai saugojamas. Sakoma, čia per kiekvienaą šimtą metrų stovi kulkosvaidis, kiekvienam kilometre stovi patranka (armota), o vokiečių pasienio sargai nuolat švaistosi. Taip pat ir iš oro pusės apsauga labai sustiprinta. Žinant tokią butį ir įtemptus vokiečių — lenkų santykius, savaime jau kyla klausimas: ar negalėjo vokiečiai pašauti arba ultravioletiniais ("mirties") spinduliais nudėti "LITUANICĄ", kaip kokį nežinomą lenkų karo lėktuvą? Aišku, kad galėjo. Įvairių valstybių spauda taip spėja.

Šie visi faktai aiškiai rodo, kad vokiečių kariuomenė arba jų nacionalsocialistai (naziai) galėjo nudėti "LITUANICĄ", kaipo lenkų lėktuvą, kuris galėjo, jų manymu, vidunaktį atskristi iš netolimosios Lenkijos. Taigi, vokiečiai galėjo "LITUANICĄ" netyčia nudėti, laikydami ją lenkų karo lėktuvu. Tą jie galėjo padaryti, bijodami, kad kartais lenkų lėktuvas neišsprogdintų vokiečių ginklų sandėlių ir karo bei chemijos dirbtuvių. Tokia nuomonė galėtų buti daugiau pagrįsta.

Tačiau vokiečiai galėjo ir tyčia pakirsti "LITUANICOS" sparnus. Ir štai del ko.

Lietuvos ir Vokietijos valstybių oficialųs santykiai yra geri. Betgi šiandien niekam nėra paslaptis, kad vokečiai net labai pyksta ant lietuvių tautos už Klaipėdos krašto prijungimą prie Lietuvos valstybės. Jie be reikalo pyksta, nes šį lietuvių kraštą patys lietuviai atsiėmė iš prancuzų, bet ne iš vokiečių.

Šia proga priminsiu vieną reikšmingą faktą. 1928 m. gegužės mėn. Lietuva pakvietė Vokietijos kariuomenės atstovus į Lietuvos Nepriklausomybės 10 metų sukakties iškilmes. Keturi vokiečių karininkai, prieš išvykdami iš Berlyno, prisiminė, kad laikinoje Lietuvos sostinėje, butent Karo Muziejaus sode, yra paminklas žuvusiems del Lietuvos laisvės. Jie suprato, kad Vokietijos draugingumas Lietuvai ir užsienių svečių mandagumas reikalaus vokiečių kariuomenės vardu padėti vainiką ant to paminklo. Todel jie iš anksto teiravosi pas Lietuvos valdžios atstovus Berlyne, ar vainiko dėjimas ant minėto paminklo nebus įvertintas kaip pagerbimas ir tų lietuvių, kurie žuvo Klaipėdos atvadavimo metu? Jiems buvo duotas neigiamas atsakymas ir dar paaiškinta, kad tas paminklas buvo pastatytas dar prieš Klaipėdos atvadavimą. Vokiečiai buvo patenkinti ir paskiau savo kariuomenės vardu uždėjo vainiką su Geležinio Kryžiaus kaspinais. Tai buvo aukšta pagarba, pareikšta Lietuvos Nepriklausomybės Karo aukoms.

(Tąsa ant 4-to pusl.)

STIKLAI IŠTROŠKUSIEMS ATSTOVAMS LONDONE

Darbininkės valo šimtus stiklų prie 20 maistų ilgumo bufeto naujame geologijos muzėjuje, Londone, kur pasaulinė ekonomijos konferencija buvo laikoma.

LIETUVOS ŽINIOS

DARIAUS IR GIRĖNO ATMINTIES FONDAS

Komitetas transatlantiniams lakunams Dariui ir Girėnui priimti pasivadino lakinoju Dariaus ir Girėno paminklui statyti komitetu. Komitetas jau pradėjo plačią rinkliavą paminklui statyti. Asmenys ir įstaigos paminklui aukoja tukstantimis. Yra sumanymas steigti Dariaus ir Girėno fondą. To fondo lėšomis butų organizuojami įvairųs Lietuvos aviacijos žygiai. Liet. aero klubas ruošia plačią Dariaus ir Girėno monografiją. Didvyrių kunai, pervežti su karstais į Vytauto D. universiteto medicinos fakultetą, dabar balzamuojami. Dariaus ir Girėno palaikams globoti ministerio pirmininko įsakymu sudarytas komitetas, į kurį įeina: gen. Nagevičius, pulk. Pundzevičius ir pulk. Gustaitis, iš kr. aps. min., pulk. Štencelis — iš vid. reik. min., "Eltos" dir dr. E. Turauskas ir už. reikalų min. ir du aero kliubo atstovai — kap. Morkus ir inž. Bulota.

MONOGRAFIJA APIE DARIAUS IR GIRĖNO SKRIDIMĄ

Lietuvos Aero kliubas greitu laiku išleis plačią monografiją apie a.a. kpt. Dariaus ir Girėno transatlantinį žygį. Monografijoje bus įdėti visi šį skridimą liečią dokumentai ir kita medžiaga.

IŠLEISTI KAREIVIŲ LAIŠKAI

Vyriausio štabo spaudos ir švietimo skyrius, norėdamas, kad kareivių laiškai saviesiems bei pažįstamiems butų gražus, reikšmingi ir kartu pigus, nesenai išleido specialius dviejų rušių kareivių laiškus. Laiškas ir vokas drauge kaštuoja 5 cnt. juos kareiviai gali gauti visose kariuomenės dalių krautuvėse. Laiškai vaizduoja poligono gyvenimą, kareivių darbą ir buitį.

SUGAVO ŽMOGŽUDŽIUS

Birželio 28 d. Korsakiškio dvare, Panevėžio apskrityje, buvo rasta nužudyta peilio smugiais Korsakiškio dvaro savininkė Marija Ordinčaitė, 60 metų amžiaus. Panevėžio kriminalinė policija ją nužudžius įtarė Tonkevičių ir Skaminą, kurie buvo sulaikyti ir kvočiami žmogžudystę padarę, dabar prisipažino.

NEKULTURINGAS MOKYTOJO ELGESYS

Babtai. — Šiomis dienomis važiuodamas garlaiviu iš Kauno girtas Vosiškių mokyklos mokytojas Antanas Labašauskas ėmė kabintis prie sėdinčių sužadėtinių ir ėjo prie kivirčio. Pasipiktino ir kiti žmonės, kaip jis prašomas nesitraukė, pats blogai elgdamiesi rėkavo "chuliganai" ir pan. Kadangi mokytojas buvo su šaulio ženklu, tai vietiniame bury kilo klausimas apie jo nubaudimą (tai buvęs pirmininkas). Tokiu elgesiu labai žeminamas ir kitų mokytojų bei šaulių vardas. **Koresp.**

VYKSTA Į PALESTINĄ

Paskutiniais metais didžiausia žydų emigracija eina į Palestiną. Šiomis dienomis į Palestiną iš Lietuvos išvyko keli šimtai žydų.

Komunistai Apgali Valdžios Kariuomenę

Šanghai, Kininjoje. — Generalis Kinijos armijų štabas oficialiai paskelbė žinią, kad komunistų kariuomenei pasisekė Fukjeno provincijoj prasigrumt pirmyn 110 mylių atstume nuo miesto Amoy. Iš tos priežasties Nankingo valdžios kariuomenė yra priversta pasitraukt ir evakuot miestą Ljenšingą. Sakoma, kad šiuose mušiuose Nankingiečiai netekę 2,000 kareivių, o komunistai 6,000. Dabar Kantonas siunčia daugiau kariškų orlaivių frontan, kad sulaikyt komunistų pirmynžangą.

GVARANTUOTA VISIEMS KENČIANTIEMS NUO
Skausmų Pilve
Geso — Rugšties
Nesuvirškinimo, Etc.
Sunkiausios ligos yra lengva išgydyt del PEPSINIC SELTZER arba gražinam pinigus. Butinai nusipirkit bonką šjandien nuo Jusų Vaistininko arba rašykite: —
PEPSINIC SELTZER CO.
Worcester, Mass.
Atminkite Garantiją

Atvažiuoja iš 40 Sovietų Pramoninkų Specialistų Delegacija

Vašingtonas.—Iš oficialių šaltinių teko patirt, kod iš Sovietų Rusijos netrukus pribus iš apie 40 pramoninkų specialistų delegacija, kuri kooperuos su Suvienytų Valstijų valdžia del pripažinimo Sovietų sąjungos. Paskui seks milijoniniai užsakymai, kurie neabejotinai daug prisidės prie bedarbės panaikinimo. Hall ir Moley, Suv. Valstijų reprezentantai gamina prirengiamuosius planus pripažinimui Sovietų Rusijos.

Kuba Priešinga Taikos Planui

Havana. — Liberalų partijos vyriausias komitetas, kuriam vadovauja prezidentas Machado, laikė slaptą sesiją, kad nutart kokių nusistatymų laikytis del pasiulymo, įteikto Jungtinių Valstijų ambasadoriaus Sumner Welles del Kubos vidujinės kovos išrišimo. Nors oficiališkas nutarimo pranešimas buvo sulaikytas iki po kitos sesijos, kuri turėjo įvykt nakty, tačiau nujaučiama, kad ambas. Welles pasiulymas buvo atmestas. Partija laikysis nusistatymo, kad pasiulymo priėmimas nepastatytų į pavojų respublikos nepriklausomybės.

Nuo liberalų partijos nutarimo priklausys Jungtinių Valstijų įsimaišymo reikalas del pašalinimo nelemtos politinės padėties. Konservatyvai ir Liaudies partija formališkai priėmė Wellso pasiulymą, Konservatyvai pasiuntė laišką prezidentui Machado, reikalaudami, kad jis pasiaukotų save taikos sugrąžinimui Kubai; kituose žodžiuose, kad jis rezignuotų arba prašytų liglaikinių atostogų. Machado pareiškė, kad jis savo tikslą nepakeitė ir griežtai stovi už reformas Kuboje. Generalis streikas dar tęsiasi.

Reikalauja Grąžinti Lituanikos Dalis

Kaunas. VII. 25. — Soldino smogiamųjų dalių vadas Buschmann išleido įsakymą sugrąžinti visus išgrobstytus "Lituanikos" daiktus (suvenirus). Jo įsakymas vakar taip pat buvo paskelbtas ir vietos laikraščiuose.

Lietuvos Pasiuntinybė iš Berlyno praneša, kad tuojau į Soldiną išvyko pasiuntinybės patarėjas p. Dymša ir daugelį surinktų Lituanikos liekanų jau yra gavęs. Tarp grąžintų daiktų yra Lituanikos apmušalo vertingos dalys su visų aukotojų pavardėmis ir lėktuvo užrašu Lituanika. Be to, buvo gražinta visa eilė smulkesnių dalykėlių. Pasiuntinybė ir toliau rupinasi, kad visi daiktai iki mažiausių smulkmenų butų sugrąžinti. Išgrobstytų daiktų priminėjimas tęsiamas toliau. Perimtieji daiktai šiandien apie 2 val. bus gauti Kaune.

BALZAMUOS DARIAUS IR GIRĖNO KUNUS

Lakunų palaikams globoti vyriausybės įsteigtas komitetas nusprendė a.a. lakunų liekanas užbalzamuoti, kad nesunyktų. Žuvusiųjų kunai atgabenti į V. D. D. universiteto medicinos fakultetą. Balzavimą baigus lakunų liekanos vėl bus parodomos publikai.

PADĖKA SOLDINO GYVENTOJAMS

Kaunas. VII. 25 Elta. — Lietuvos pasiuntinio pavaduotojas Berlyne p. Dymša įteikė reicho užsienių reikalų ministeriui notą, kurioje Lietuvos vyriausybės vardu pareiškė padėką reicho, prusų ir provincijų vyriausybėms, S. A. organizacijoms, Soldino įstaigoms bei gyventojams užuojautą ir pagelbą, suteiktą ryšium su musų transatlantinių lakunų tragedija.

15 Lietuvių Žada Skrist Per Atlantiką

Kaunas. — Dienos Naujienos praneša, kad a.a. Dariaus ir Girėno žygis energingesnius lietuvius paskatino sekti jųų pavyzdžiu. Lietuvių lakunų Amerikoje yra apie pusę šimto. Iš jų 15 nori skristi į Kauną per Atlantiką. Tarp pasiryžėlių esą ir pasiturinčių, jie tikisi didesnės paramos iš Amerikos lietuvių ir Lietuvos.

LATVIJON VIZOS NEREIKALINGOS

Latvių pasiuntinybė praneša, kad Lietuvos piliečiams Latvijos įvažiavimo bei tranzito vizų nereikalauja.

ŽODYNĖLIS
GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBĄ
Turėdamas kišeninį žodynėli, sutaisytą pagal geriausį kalbamokslinį budą be niekeno pagelbos išmoksi kalbėt, skaityt ir rašyt. Kaina $1.00
AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon Street
Worcester, Mass.

1913 Metų Karo Atmosfera Kvepia Europoje

Sugrįžęs iš Londono pasaulinės ekonominės konferencijos dalyvis, buvusis Jungt. Valst: ambasadorius Turkijoj Henry Morgenthau, padarė pareiškimą laikraščių korespondentams, kad jis numato neišvengiamą karą Europoje artimoje ateity. Sulig p. Morgenthau opinijos, šiandieninė padėtis Europoje prilygsta 1913 m. padėčiai.

Esą nė vienos valstybės liaudis karo nenori, bet prie to veda valstybių valdonai, kurie veidmainingai kalba apie taiką tik delto, kad turėtų progos prisirengti karui. Visos Europos valstybės galvatrukčiais leidžia pinigus ginklavimuisi ir kitokiam prisirengimui karui. Kuomet karas kils, tai Europa nereikalaus iš Jungtinių valstijų vyrų karo frontui, nes dabar Europa turi daugiau priaugusių vyrų, negu turėjo prieš pasaulinį karą. Tačiau bus ištiestos rankos iš anapus Atlantikos prašant pinigų iš Amerikos. Taip kalba apie Europą ir jos padėties žinovas.

Sujungė Baltąją Jurą Su Baltijos

Maskva. — Tukstančiai politinių kalinių baigė 140 mylių perkasą kasti. Šiąja perkasa Baltoji jura sujungiama su Baltijos jura. Kaliniai per 15 mėnesių intensyviai ir sunkiai po aštria čekos agentų priežiura dirbo. Bolševikų valdžia, už tai kai kuriuos čekos viršininkus apdovanojo Lenino ordenu, o 12,484 poltiniams kaliniams suteikė laisvę. Kitiems 59,516 kalinių bausmę sumažino.

Lenkų "Baltasis Aras" Susižeidė

Harbor Grace, N. F., — Amerikos lenkų lakunai, broliai Benjamin ir Joseph Adamowicz iš Brooklyn, kurie ruošėsi savo dideliu monoplanu Baltasis Aras skristi per Atlantiką, susidaužė rugpiučio 9-tą dieną, nusileisdami vietos aviacijos lauke.

Jie, kartu su lakunu Emil Birgen, pasiėmė 500 galionų gasolino ir išskrido iš Floyd Bennett lauko, New Yorke, pasisakydami, kad jie skrenda į Newfoundlandą bandomąjai kelonei. Tačiaus buvo manyta, kad jie yra pasiryžę skristi ir toliau — per Atlantiką į Lenkiją. Tačiaus atskridę į Harbor Grace jie bandė nusileist, bet perbėgė visą lauką, jie pataikė į krumus, gerokai apdaužė savo lėktuvą ir patys susižeidė.

LIETUVIAI AMERIKOJ

Chicago, Illinois

Rugpiučio 4 d. įvyko lakunų Dariaus ir Girėno paminklo statymo komiteto posėdis. Iš pranešimų paaiškėjo, kad tuo tarpu dar nepavyko galutinai išaiškinti galimumas surengti Chicagos mieste viešą rinkliavą musų lakunų paminklo statymui. P. Jurgėla pasiulė prašyti Amerikos lietuvių klebonų surengti bažnyčiose rinkliavą paminklo fondui ir pakviesti atskirus aukų rinkėjus įvairiose Chicagos m. lietuvių kolonijose. Tam sumanymui prifarta. Lietuvos kons. Kalvaitis pranešė, kad lietuvių golfininkai siulo komitetui surengti liet. golfo rungtynes (turnamentą) ir vakarienę fondo naudai. Gerb. konsulas apsiėmė tai įvykdyti, susitaręs su golfininkais.

Po to P. Jurgėla pranešė, kad "Margučio" leidėjas A. Vanagaitis žada komitetui paaukoti 500 egz. savo leidinio, skirto lakunų pagerbimui ir jų žygio paminėjimui. A. Vaivada pareiškė, kad "Naujienų" redakcija rengiasi leisti gražų leidinį anglų kalba su lakunų paveikslais ir straipsniais albumėlio pavidale, kurį išplatinus, pelną skirs fondui. Komitetas pareiškė džiaugsmo, kad "Margučio" ir "Naujienų" redakcijos savo leidiniais apie lakunus rengiasi padidinti paminklo statymo fondą.

Be to, apsvarsčius įvairius kitus sumanymus, nutarta:

1) pagaminti 5000 lakunų fotografijų, kurios bus duodamos atminimui už aukas paminklui statyti; fotografijos viršuje bus įrašytas lakunų obalsis "Šį savo skridimą mes aukojame Tau, Jaunoji Lietuva!", o apačioje bus abiejų lakunų parašai;

2) pagaminti kvitų knygeles po 25 kvitas kiekvienoje; A. Vaivada apsiėmė pasiruinti, kad tos kvitų knygelės butų nemokamai pagamintos; tos kvitos bus duodamos kiekvienam asmėniui, kuris duos auką lakunų paminklui statyti;

3) kreiptis pas visus Amerikos lietuvių dvasininkus (kunigus), prašant, kad jie teiktųsi surengti bažnyčiose rinkliavą lakunų paminklo fondui.

Amerikos lietuvių visuomenė prašoma siųsti aukas lakunų paminklo statymo fondo pirmininkui A. Kalvaičiui, Lietuvos konsului (100 E. Bellevui Pl., Chicago, Ill.).

Brangus tautiečiai, kurie nuoširdžiai jaučiate musų tautos nelaimę, didiesiems musų lakunams žuvus! Parodykime savo tautišką susipratimą ir vienybę. Pastatykime amžiną ir didingą paminklą savo didvyriams, kurie krito su palaužtais sparnais jau visai netoli savo mylimos Tėvynės! Kitos tautos ir visas pasaulis aukštai įvertino musų oro galiunus ir šių musų tautiečių žygio bei aukos dėka arčiau pažino Lietuvą ir jos sunus! Nelaukime, kad kitos tautos jiems paminklą statytų! Darius ir Girėnas — musų didvyriai, tad mes, lietuviai, turime pastatyti didį ir gražų paminklą savo didvyriams. Stokime į talką! Tada ir kitataučiai gal padės mums įvykdyti tą kilnų darbą.

P. Jurgėla
komiteto sekretorius

Albany, N. Y.

Amerikos Lietuvių Piliečių kliubas šiemet rengia pirmą didelę gegužinę, rugpiučio 13-tą dieną, labai geroj vietoj, Senefer Grove st. 31, tarp Albany ir Schenectady kelio. Trečią valandą po-pietų prasidės muzika, kuri tikrai užganėdins visus. Bus visokių laimėjimų, visokių lenktynių ir valgių. Visi kviečiami atsilankyt iš toli ir arti.

Cleveland, Ohio

CLEVELANDO LIETUVIAI DIRBA

Lietuvių Kulturos Darželis buvo atidarytas iškilmingai birželio 11-tą dieną. Tuo pačiu laiku buvo atidengta Dr. Jono Basanavičiaus stovyla, kurią Lietuvos valdžia padovanojo. Atidarymo iškilmėse ėmė dalyvumą Lietuvos Ministeris B. K. Balutis, miesto majoras Ray F. Miller ir daugiau kitokių valdininkų. Lietuvių Kulturos Darželis randasi gražioje vietoje miesto parke, kur miestas padovanojo sklypą žemės.

Šiais metais yra rengiama daugybė gegužinių, bet pelno lieka mažai. Pirma priežastis yra, kad daugumas nedirba; ir antra, kad nėra susiklausymo tarp lietuvių; jeigu vieni rengia gegužinę, tai kiti ir treti tą pačią dieną rengia, gi žmogus nežinai nė į kurią važiuoti. Taip jau neprivalėtų buti. Man rodos, kad butų laikas jau susitvarkyt.

Rugpiučio pirmą dieną šiame mieste įvyko paroda pradedant N.R.A. naują darbų valandų ir mokesčių sutvarkymą šioje šalyje. Šituo sutvarkymu darbininkų darbo valandos sutrumpintos, algos nustatytos, kad visi gautų nepermažas algas. Jau daug visokių pramonių pasirašė sutikimą priimt N.R.A. kodą ir paremt prezidento Roosevelto sumanymą sugrąžint gerus laikus. Krautuvės pirks produktus iš tų dirbtuvių kurios prisilaiko N.R.A. kodo, o darbininkai turi remt tuos pirklius kurie priklauso prie N.R.A. Darbininkai turi pirkti produktus krautuvėse kurios priklauso prie N.R.A. Tos krautuvės ir dirbtuvės rodo ženklą savo langose, laiškuose ar skelbimuose.

"S."

KETURI LIETUVIAI ŽUVO AUTOMOBILIO NELAIMĖSE

Šiomis dienomis net keturi lietuviai žuvo automobilių nelaimėse. Pirmiausia, tula moteris Auksraitienė žengdama skersai gatvės buvo užmušta vietoje. Toliau už trumpo laiko Konstantas Varkailą arba Varkala žengė skersai gatve ir policijos automobilis užmušė vietoje. Varkala buvo padorus lietuvis, turėjo šeimynėlę, darbavosi tarp lietuvių, bet nelaimė atėmė iš musų tarpo.

Dar paskutinė nelaimės neužmiršome kaip vėl, Justinas Pečkaitis, eidamas į lietuvių svetainę, kur turėjo pereit skersai gatvę, buvo parblokštas automobilio ir užmuštas. Tokiu budu netekome kito pavyzdingo lietuvio. Nelaimė nuolat laukia padaryt ką blogo kokiam nors sutvėrimui.

Neseniai po šio lietuvio laidotuvių vėl įvyko nelaimė visai netikėtai. Mykolas Ruseckas žengdamas skersai gatvės, E. 74-tos gatvės kampas Donalt alėjos, eidamas namon, liepos 8-tą dieną, 8-tą valandą, 30 minučių, vakare, tapo užgautas automobilio ir tuojaus mirė. Velionis paliko moterį ir dvi dukreles. Vyresnioji duktė buvo 18 kos metų, o antroji apie 13-kos metų. Mykolas Ruseckas yra gerai žinomas ir Worcesterio lietuviams, nes jis ten seniaus gyveno ir rodos turėjo krautuvėlę. Jis jau 1917 metais buvo Clevelande, gi kada tikrai atvyko į šitą miestą truksta žinių. M. Ruseckas yra gerai žinomas tarp Worcesterio, Clevelando ir kitų kolonijų lietuvių. Rodos, jisai turi dar gyvą tėvelį ir brolį čia Amerikoje, kur nors Pennsylvanijoje. Velionis iš amato turėjo savo spaustuvėlę, taipgi buvo sumanus ir netingėjo darbuotis.

Susipažinę arčiau, sutvėrėm L.D.S. 51-mą kuopą, dirbome Tautos Fondo reikalui, daug darbavomės Lietuvos Gelbėjimo Komitete, kuomet siekė tikslą prie Nepriklausomybės, paskui sutvėrė Vilniaus Gelbėjimo Fondą arba skyrių. Šį skyrių kiti pradėjo valdyt, ir numarino ir po šiai dienai nematyt. Velionis buvo D.L.K. Vytautos mirties 500 metų sukaktuvių paminėjimo surengimo komisijos raštininku; tas surengimas sutraukė milžinišką publikos minią. Velionis buvo geras prakalbininkas. Man rodos sutvėrė S.L.R.K.A. daug kuopų ir L. Vyčių daug kuopų. Velionis nebuvo turtingas ir turtų perdaug nenorėjo, tik žiurėjo, kad butų užtektinai už ką pavalgyt ir apsirengt.

Gerai ir kad nesirupino perdaug, nes nieko su savim nereikėjo nesštis. Ilsėkitės ramiai šios šalies žemelėje.

Draugas
Komitetas

Philadelphia, Pa.

GEDULINGOS PAMALDOS IR SUSIRINKIMAS

Pereitą ketvirtadienį, 8-tą val. vakare bažnytinėje salėje įvyko Šv. Kazimiero parapijos veikėjų susirinkimas. Susirinkimą atidarė pirmininkas Pranckunas, pakviesdamas Kun. A. J. Alauską atkalbėti maldą. Apsvarsčius įvairius parapijos reikalus, prieita prie tinkamo pagerbimo žuvusiųjų lakunų Dariaus ir Girėno. Susirinkimas eina liudna nuotaika,, visi dalyviai jautė gėdula del musų didvyrių žuvimo. Visų dvasia buvo prislėgta del lietuvių tautos tragedijos. Buvo plačiai tartasi del tinkamo musų didvyrių pagerbimo. Tampa išrinkta komisija, į kurią įeina A. Užumeckis, K. Dryža ir S. Barauskas tuom dalyku rupintis. Komisija praneša, kad ketvirtadienį, Rugpiučio 17-tą, 8-tą valandą ryte Šv. Kazimiero parapijoje įvyks iškilmingos gedulingos pamaldos, kurias atlaikys kun. A. J. Alauskas, ir kuris mišių laike pasakys pamokslą. Tuoj po mišių įvyks susirinkimas mokyklos salėje tikslu išnešti žuvusių lakunų užuojautos rezoliuciją, kuri bus pasųsta į Lietuvą, ir į lakunų gimines. Taipogi komisija praneša, kad vėliau bus surengta pramoga arba vakarėlis tinkamui pagerbimui žuvusiųjų lakunų ir kad visas pelnas nuo to parengimo eis pastatymui stovylos musų lakunams pagerbti.

* * *

Šv. Kazimiero parapijos klebonas Kaulakis sunkiai serga širdies liga Šv. Agnieškos ligoninėje. Jau praėjo virš savaitės laiko kaip nesikelia iš lovos. Parapijiečiai nuliudę laukia jo pasveikimo, kad galėtų neužilgo vėl darbuotis tarpe savo parapijonų.

Žolinė arba Šv. Panos Marijos Dangun Įėjimo Šventė išpuola utarninke, rugpiučio 15-tą. Tą dieną žmonės neša bažnyčion žoles, kurias kunigas pašventina prieš sumą. Taigi, žolės bažnyčioje bus pašventintos prieš 8-tą val. per mišias. Bažnyčia sujungė žolių pašventinimą su Marijos švente.

BENDRAS ŠV. VARDO, PARAPIJOS IR CHORO PIKNIKAS

Visi bruzda ir kalba apie bendrą Šv. Vardo, parapijos ir choro pikniką, kuris įvyks sekmadieny, rugpiučio (Aug.) 20-tą, Chew's Landing, N. J. Piknikavimo vieta užtektinai yra graži ir patogi. Miškelis yra gana didelis, pilnas aukštų, plačiai išsišakojusių žalių lapų medžių. Prie miškelio kranto bėga gražus, platus upelis. Rengimo komisija atsilankiusiems gražiai patarnaus šinkuodami karališką alutį, darbščiosios moterėlės alkstančius pasotins gardžiais užkandžiais ir vaišins šaltakoše. Del šokikų Balilionių orkestra grieš. Komitetai prižiurės visą bendrąją tvarką. Nuvažiavimas kiekvienam prieinamas, kurs kainuoja tik 50c. Motorinis, didelis busas nuvež ir parvež. Pirmas busas išeis nuo Šv. Kazimiero bažnyčios 9-tą valandą ryte, o kiti eis kas valandą ir tankiaus; pirmą val. po pietų išeis paskutinis. Pirmi busai grįž apie 6-tą val. ir vėliaus. Kaip parapijos taip ir Šv. Vardo draugystės nariai ir choristai kviečia visus atsilankyti į šį nepaprastą pikniką.

PARAPIJOS BAZARAS

Kaip pastaraisiais metais, taip ir šiemet bus surengtas didelis bazaras parapijos naudai. Manoma vėl laikyti bazarą penkiose vietose, Point Breeze, West Philadelphia, Fernon gatvė, Second ir Front gatvių ir taipgi prie bažnyčios. Dovanos, kokias tik parapijiečiai galės duoti, bus mielai priimamos. Delei surengimo ir tvarkymo bazaro yra šaukiamas parapijiečių susirinkimas, kuris įvyks Nedėlioje, Rugpiučio 13 d., tuoj po sumos. Darbininkai bus prašomi ateit į talką ruošiamajam darbui.

Tu ir Aš

Maspeth, N. Y.

KUPIŠKĖNŲ PRANEŠIMAS

Šiuo pranešame, kad Kupiškėnų 4-tos kp. išvažiavimas rugpiučio 20-tą dieną, Z. L. Strauko sode, 139 Steamboat Rd., Great Neck, L. I. neįvyks. Priežastis: Komitetas negavo iš miesto valdžios leidimo šokiams. Taigi šis išvažiavimas ir programa yra atidėta vėlesniam laikui.

K. 4-tos kp. Komitetas

BALSAS AUKŠČIAU NEGU AUKŠČIOJO C

Panelė K. Lawler, 21 metų, kuri užbaigė Washingtono universiteto muzikos skyrių, gali dainuot oktavą ir penkius tonus virš aukštojo C; nė įžymiausios šių laikų soprano dainininkės negali susilygint, pagal prof. August Werner, jos mokytojo pareiškimą.

Buk Sveikas

Rašo Dr. Kazimieras S. Michalski
15 Vernon Street Worcester, Mass.

NUSILPIMAS NUO KARŠČIO; IŠSISTATYMAS PRIEŠ SAULĘ IR PIRMOJI PAGELBA

Yra paprasta padalyt ligas paeinančias iš perdaug išsistatymo prie aukštos temperaturos dvejuose atvėjuose: viena yra atskirta kaipo nusilpimas nuo karščio, kita kaip išsistatymas prieš saulę arba karščio drugys. Yra svarbu pažinti skirtumą tarp šių dviejų atvėjuose, nes jų gydymas yra visiškai skirtingas.

Nusilpimas nuo karščio, kaip daugelis mano, yra švelnesnė liga, nors dažnai pasekmė buna mirtis. Gali atsitikti tiems, kurie nėra išstatyti prieš tiesioginius saulės spindulius, bet kurie dirba užsiėmimuose kur nepaprastai karšta, kaip kepėjai, skalbyklos darbininkai, liejikai, vielų traukėjai ir t.t.

Šiose ligose paprastai apsireiškia pirmiausia galvos apsisukimas, paskui galvos skaudėjimas ir plakimas galovje, širdies supykimas ir kartais su vidurių paliuosavimu; šie simptomai tampa dar aštresni, žmogus buna atšalęs, oda pabalą ir pasidaro lipni, jis pasidaro labai neramus ir galutinai netenka sąmonės, gi jo pulsas labai silpnas.

Kaipo pirmai pagelbai tokiose padėtyse reikia tuojaus prašalint ligonį nuo didelio karščio kurs jį nusipnino. Jeigu ligonis yra lauke, saulėje, jis turi but tuojaus padėtas pavėsyje ir kaip greičiausia galima, turi but nuvestas į namą ir reikia pašaukt gydytoją. Pirma gydytojo atvykimo, jis turi but padėtas lovoje vėsiame ir gerai išvėdytame kambaryje. Drabužiai turi but atliuosuoti, jo darbiniai drabužiai turi buti nuimti ir karštos aplikacijos turi but padėtos prie galvos, rankų ir kojų, kad sugrąžint cirkuliaciją ir laikyti jį šiltai. Jeigu jisai yra apalpęs, kad negali ryt, reikia duot pakvėpuot amonijos vandens prie nosies, bet reikia labai atsargiai tą daryt, kad neįdeginti jo veidą su ja. Garstyčių košelė turi but pridėta užpakalyje, jo kaklo ir viršuj nugarkaulio. Neleiskit tokiam ligoniui vien tik gulėt, kol jisai apalpęs ir kol gydytojas ateina. Kaip tiktai jis gali nuryt, galima jam duoti karštos kavos arba aromatiško amonijos spirito, įdėto į pusę vandens stiklo, jeigu reikalas, atkartok.

Antroje ligų klesoje, išstatymas prieš saulę, visai skiriasi nuo nusilpimo nuo karščio. Žmogus, kurs serga nuo išsistatymo prieš saulę buna nepaprastai karštas su sudžiuvusia oda, nėra prakaito, veidas sutinęs ir mėlynos spalvos, galima matyt paviršutines kraujagysles beplakančias, jo temperatura gali pakilt iki 105 — 110 F.; jis labai neramus, kvėpavimas gal kriokias, pulsas labai tvirtas, pilnas ir greitas ir jis gali greitai tapti be sąmonės ir po to mirtis gali sekt po tokių apsireiškimų.

Jeigu žmogus tokioj padėtyje, jisai turi but padėtas į pavėsį arba vėsų gerai vėdintą kambarį, jo drabužiai atimti ir pats ligonis turi but įdėtas į šaltą vandenį į kurį reikia įdėt ledo retkarčiais. Tuo pačiu laiku ir kada nėra lovio, reikia dėt ledo prie galvos ir kojų. Laikotarpiais jis turi but tvirtai patrintas, kad pakelt cirkuliaciją. Kaip tik kuno temperatura taps daug žemesnė ir bus matyt atsigavimo ženklai, jam reikia duot pasilsėt. Paprastai ledų aplikacijos ar ledų maudynės turi but tiktai nuo 20 iki 40 minutų, abelnai pusė valandos, ir tada atnaujint už dvejų ar trijų valandų, jeigu kuno temperatura vėl pakiltų. Jeigu žmogus greitai silpnėja ir nėra gydytojaus, kaipo puskutinė priemonė, reikia kad iš gyslos išvarvėtų apie puskvortė kraujo.

Namų Daktaras —

Vienintėlė lietuvių kalboje daktariška knyga su receptais, parašyta Dr. A. Karaliaus. Rasite didelę daugybę receptų ir pamokinimų kaip susirgus išsigydyt be daktaro. Nusipirkę tą knygą už $2.00, jųs sutaupysite keletą šimtų dolerių.

Svarbi knyga moterims. Aprašymai, kaip išsigydyt nuo visokiausių moteriškų ligų. Rasite apie 200 receptų. Nusinešus tą knygą į bile vieną "drugštorę", gausite vaistų. Ypatingai moterys, ras sau daug sveikatos "Namų Daktaro" knygoje.

Skubėkite su užsakymais. Knyga parsiduoda gerai ir išsibaigus laidai, ji kainuos brangiau. Dabar jos kaina apdaruose $2.00. Reikalaukite

A. L. Knygynas
14 Vernon St. Worcester, Mass.

Į LIETUVĄ
Reguliariai Išplaukimai
Patogi Kelionė
Pigios Kainos
Visais kelionės reikalais, kreipkitės pas vietos agentą arba į—
SCANDINAVIAN-AMERICAN LINE
248 Washington St. — Boston

NEW YORK-KLAIPĖDA
PER GOTHENBURGĄ, ŠVEDIJĄ
ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJA
"BALTASIS ŠVEDŲ LAIVYNAS"
Greita kelionė į Lietuvą per Švediją.
Laivai išplaukia iš New Yorko
Pier 97, gale W. 57th St.,
— o —
M. L. "KUNGSHOLM" Rugpiučio 19
S. S. "DROTTNINGHOLM" Rugp. 24
M. L. "GRIPSHOLM" .. Rugsėjo 6
M. L. "KUNGSHOLM" Rugsėjo 13
Dideli, balti it gulbės laivai. Erdvus ir gerai ventiliuoti kambariai. Kelionėje: judomi paveikslai, koncertai ir šokiai. Keliaujant "Baltuoju Švedų Laivynu", kelionės buna pertrumpa.
— o —
Kreipkis į vietinį agentą, arba:
SWEDISH AMERICAN LINE
10 STATE ST. — BOSTON, MASS.

VILNIAUS ALBUMAS su LIETUVOS ISTORIJA

Ta brangi knyga, Vilniaus Albumas, drauge kurioje telpa Lietuvos Istorija tarpe 13-to šimtmečio ir šių dienų. Verta kiekvienam lietuviui ją įsigyt kaipo brangų Lietuvos dokumentą.

Ši knyga parsiduoda po $4.00 ir $5.00, bet dabar, einant musų knygyno knygų išpardavimui nupigintomis kainomis, mes tą knygą — Lietuvos Albumą pasiųsim tam, kuris mums prisiųs $1.

Am. Lietuvio Knygynas
14 Vernon St. — Worcester, Mass.

Pareiškimas Žuvusio Didvyrio, Stepo Dariaus 1)

Man Stepui Dariui, draugui Girėno,
Beskriejant į mus' tėvynę,
Nuskrist prisiėjo kur yr' kiekvieno
Atilsio vietą šaltam žemyne.
Bet man vis-vien, bet man vis-vien!

Kur žvaigždė vilties žybėt perstoja,
Kur viskas yra vien juoda,
Ar kas grožybes po kojų kloja,
Ar karčią tulžį gert' duoda...
Tas yr' vis-vien, tas yr' vis-vien!

Ar aš gulėčiau ant aukšto kalno,
Puikiausiam rume, ar tai šilkuos,
Tas neb'suteiktų man jokio pelno,
Ar menkam karste, ar tai purvuos.
Tas yr' vis-vien, tas yr' vis-vien!

Jau širdis mano kraujais užkepo,
Ir akys taipgi užsimerkė,
Esybė mano lavonu tapo;
O mirtis man butą suteikė.
Bet man vis-vien, bet man vis-vien!

Tas, kur's numirė, yr' jam vis-viena,
Ar žemė minkšta ar ji but kieta;
Ar šimtą metų ar vieną dieną,
Jis butų gyvenęs į šitą svietą.
Tas jam vis-vien, tas jam vis-vien.

Nes kas numiręs, nei girdi, nei mato,
Neb'gaili nieko palikęs;
Ar del jo kryžių kapuose stato,
Ar kas jį keikia supykęs.
Del jo vis-vien, del jos vis-vien!

Ar aštrių diglių, ar žalių rutų
Jųs man vainiką nupinsit;
Ar manę peiksit, ar kad neb'žutų
Vardas mano, mane garsinsit.
Tas man vis-vien, tas man vis-vien!

Gyvąjam žmogui pinkit vainiką,
Arba jam kurkit šventynę,
Kaip jis darbuojas, tankiai už dyką,
Beginant brangią tėvynę.
Tai bus nauda, tai bus nauda!

Philadelphia, Pa. Emilija Rakšnienė

1) Iš priežasties įsiskverbusios klaidos, šias eilutes pakartojam antru sykiu.

Rašo ARĖJAS VITKAUSKAS

Kova Del Laisvės Prancuzijoje

(Tąsa iš pereito numerio)

Visa tai, kas pasakyta apie bajoriją, lietė aukštesniąją, didesnės kilmės, kurią veikė rumų gyvenimas. Gi kalbant apie žemesniąją bajoriją, smulkius žemės savininkus dvarininkus, tai jie buvo dalinai 3-čiame luome, dalinai kaimiečiuose.

Dvasiškija taip pat griežtai buvo pasiskirščiusi į aukštąją, privilegiruotą, ir žemesnę; aukštoji dvasiškija naudojosi visais gyvenimo gerumais, sočiu ir be darbo gyvenimu, prabanga ir pagarba; gi žemesnioji dvasiškija gyveno vargingai. Bendrai, dvasiškijos pajamos buvo didžiulės: dvasiškija valdė penktą dalį visų žemių, turėjo 200 milijonų pajamų per metus ir be viso to gaudavo dešimtinę, t.y. dešimtą dalį visų gyventojų pajamų.

Tai iš kur budavo imamos lėšos palaikyti rumų spindėjimą, užlaikyti bajorus kariauti?

Vieninteliu pajamų šaltiniu buvo pajamos nuo žemių, mokesčiai ir mokėjimai, imami iš gyventojų, ir jų išrasti labai mokėjo Liudvikų valdžia, ypatingai nuo to laiko, kai ji nustojo sušaukti generalinius štatus. Kaimiečių buvo nedaugiau kaip viena penktoji dalis visų žemių, o tuo tarpu visas mokesčių ir mokėjimų sunkumas guldavo ant jų. Mokesčiai ir imdavo iš kaimiečio, bendrai imant, pusę jo menkų pajamų.

Iždas, dvarininkai, dvasiškija palikdavo kaimiečiui tik tiek, kad jis nemirtų iš bado. Didžiausios iždo pajamos buvo žemės mokestis (talija), kuri nuolat augo ir taip greitai, kad nuo Liudviko XII laiko iki revoliucijos pakilo keturiopai. Talija duodavo iždui 44 milijonus pajamų, ir visa ta suma buvo sumokama vienų kaimiečių, nes bajorija ir dvasiškija buvo nuo jos laisvi. Turtingieji, bendrai, mokėdavo nusikratyti bet kokių mokesčių. Rinkėjai nedrįsdavo ir lysti prie jų, tuo laiku kai vargšo jie nepalikdavo ramybėje.

Labai sunkus buvo druskos mokestis (gabel). Druska buvo skaitoma karaliaus nuosavybe, jis vienas galėjo pardavinėti ją; kontrabandinis druskos pardavimas buvo griežtai persekiojamas. Druskos pardavimą karalius atiduodavo atpirkėjams, kurie stengdavosi pasipelnyti iš jos kaip galima daugiau.

Taip pat kankino gyventojus vyno mokestis valdžiai.

Be piniginių pareigų, valstybė reikalaudavo iš kaimiečių darbo pareigų. Taip, viešpataujant Liudvikui XIV buvo nustatyta kelių pareiga, kuri buvo ši: tam tikrais laikotarpiais valdininkai apvažinėdavo kaimus ir suvarydavo darbininkus taisyti ir statyti kelius; darbas buvo nelengvas, eit į darbą tekdavo labai toli nuo namų, o už darbą nieko nemokėdavo ir dar gi neduodavo valgyti dirbant; darbininkai turėdavo maitintis išmalda, kurią jie rinkdavo laisvomis nuo darbo valandomis. Be pareigų su keliais buvo eilė kitų panašių; kaimiečius suvarydavo pav., tokiomis pačiomis sąlygomis statybai kareivinių, rumų ir t.t. Jeigu neužtekdavo vyrų, imdavo moteris, — dvi už vieną vyrą. Bendrai, tos pareigos atimdavo iš kaimiečių apie dvi savaites per metus. Su tais iš kaimiečių, kurie bandydavo atsisakyti pildyti tą lažą, karaliaus valdininkai elgdavosi be pasigailėjimo; juos tempdavo į darbą prievarta, neklusnius sodindavo į kalėjimus.

Po mokesčių pareigų valstybei ėjo visa eilė įvairiausių pareigų dvarininkų ir dvasiškijos naudai; tos pareigos buvo labai įvairios ir baisiai kainodavo liaudžiai.

Baisiai kainodavo kaimiečiams teisė medžioti, kuria naudojosi taip pat bajorijos diduma. Sotus ir neturį darbo žmonės nei kiek nesivaržydavo jodinėti kaimiečių apsėtuose laukuose; tuos pačius laukus mindžiojo ir niokojo paukščiai, ir t.t., ko buvo labai daug, ir kaimietis negalėdavo pasiskusti tuo, kad visi jo darbai naikinami taip be pasigailėjimo, priešingai, jis dar gi privalėdavo saugoti medžiojamuosius savo ponui.

Daugelis vasalų apdėdavo savo kaimiečius dalies derliaus rinkimu, ir ne tiek buvo sunkus pats mokestis, kaip tas, kad jis buvo renkamas daiktu. Kaimietis neturėjo teisės vežti javus nuo lauko, kol neateis rinkėjas; paskui kaimietis privalėdavo javų dalį skirtą dvarininkui, nunešti jam į aruodą pirmą, kaip suvežti savo dalį.

Pagaliau, šalia su mokesčiais ir pareigomis valstybei ir feodalams liaudis turėdavo sumokėti dešimtinę dvasiškijai. Jeigu kaimietis turėjo 10 vištų, viena iš jų jau budavo skiriama kunigui, kiekvienas dešimts pėdas budavo pristatomas taip pat į kunigo aruodą. Dešimtinė rinkliava budavo daroma labiausiai užlaikymui žemesnės dvasiškijos, kuri, nežiurint į dvasiško luomo turtingumą bendrai, gaudavo elgetiškiausią atlyginimą ir todėl labai brangindavo tą rinkliavą.

Visi išvardinti ėmimai iš kaimiečių budavo išieškomi be pamaldavimo; iš negerų mokėtojų atimdavo visą turtą, reikmenis, nešiojamas drapanas ir dar gi sugriaudavo namus ir išnešiodavo juos po rąstą. Už nepildymą kaltieji budavo nuteisiami kalėjiman ir dar gi į haleras. Prancuzų kaimiečių neturtas del visų tų priežasčių siekė kraštutinumo. Badas buvo dažniausiu reiškiniu, tuo labiau, kad nederlius pasikartodavo tai vienoje, tai kitoje vietoje kasmet del blogo žemės išdirbimo; gerų derlių buti negalėjo, nes kaimiečiai turėdavo labai mažai galvijų, trukdavo paprasčiausių laukams dirbti įrankių ir dažnai trukdavo sėklų, nekalbant jau apie tai, kad bado nukamuoti, beteisiai, pažeminti žmonės negalėjo buti ir gerais darbininkais. Prancuzų kaimas XVIII amžiuje darė menkiausią ir sunkiausią įspudį: kaimiečių trobos, šiaudais dengtos, be langų dažnai be aslos, gatvės tiek purvinos, kad atrodydavo kaip grioviai, iškasti mėšlo kruvose.

Maitindavosi kaimiečiai visur viena duona (miežine arba avižine), tik retkarčiais šventėse, valgydami ožkų mėsą. Kartais bado metais, prieidavo iki to, kad žmonės budavo priversti, neturėdami visiškai nieko, ganytis ant žolės, drauge su galvijais. "Burgundijos gyventojai, — sakoma viename iš oficialinių dokumentų, — tiek neturtingi, kad jie nevartoja druskos. Jų neturtas siekia to, kad jis neįstengia nusipirkti nei duonos, nei avižų savo išsimaitinimui ir ganosi su galvijais, kad nemirti iš bado". Žmonių neturto liudymai pripildydavo beveik visus raštus. "Mes priėjome iki labiausiai gąsdinamo neturto, — rašo kaimiečiai savo raštuose, — mes girdėjome išalkusių vaikų riksmus ir gailimės, kad suteikėmė jiems gyvybę".

Daugybė kaimiečių, bado spiriamų, mesdavo save menkas kiženes ir bėgdavo iš kaimų į miestus, bet ten juos sutikdavo tas pats vargas.

Elgetiškumas augo nepaprastai greitai. 1767 metais Prancuzijoje buvo 50 tukstančių valkatų ir elgetų, kurie buvo suimti ir pasodinti į kalėjimus, o po 10 metų jų skaičius pasiekė jau 1 milijoną 200 tukstančių. Ir tai nežiurint į griežčiausią kovą su elgetyste! Taip, pav. 1764 metų įstatymas bausdavo už elgetavimą žmones nuo 16 iki 70 metų amžiaus katorga, gi žmones vyresnius kaip 70 metų, ligonius ir moteris — kalėjimu trims metams. Badas stumdavo į elgetystę, badas iššaukdavo neretai ir sukilimus. Didžiausia iš tų sukilimų buvo pavadintas žakerija (nuo žodžio žak: taip bajorai su panieka vadindavo kiekvieną varguolį). Bado maitai kartojosi, bendrai, kasmet; taip, vienoje Normandijoje buvo per XVIII amžių 8 maištai del duonos. Bet visi sukilimai buvo mažinami kariuomenės; valdžia nei kuomet nežinojo pasigailėjimo žmonėms. Durtuvų jėga pavykdavo priversti nutilti alkanus žmones, bet gauti iš jų ką nors, kai jie jau nieko nebeturėjo, žinoma, nepavykdavo, ir pagal tą, kaip prancuzų kaimietis, maitinęs savo darbu visą šalį darėsi neturtingesnis ir skurdėjo, — tuštėjo ir karaliaus iždas. Šalis artėjo prie bankroto.

Liudvikas XIV paliko po savęs 2½ milijardo skolos; tas deficitas (trukumas) dar priaugo viešpataujant Liudvikui XV; piniginė afera Džožno Lou, išleidusio daugybę popierinių pinigų vietoje naujinių pinigų, tik dar labiau supainiojo finansus.

* * *

Tokioje buklėje rado šalį įžengdamas į sostą Liudvikas XVI. Tai buvo žmogus nedidelio proto ir be budo, visiškai netikęs netik valdyti šalį, bet bendrai vadovauti kokiam nors reikalui, tingus ir neapsukrus, aistriai mėgęs tik du dalykus pasaulyje: medžioklę ir šaltkalvystę. Valstybės galva didžiausių istoriškų įvykių laikotarpyje, jis gyveno tik pagal savo asmenišką skonį: beveik kasdien budavo medžioklėje, praleisdavo ištisas valandas savo šaltkalvystės dirbtuvėlėje, eidavo gulti ne vėliau 10 valandos vakaro. Išvengimui sunkių, atsakingų buklių, jis pavartodavo jo turėtą gudrumą: nuduodavo nesuprantantį klausimą, o reikale dar gi miegantį; dėl budo silpnumo jis lengvai pasiduodavo vienų arba kitų žmonių įtakai ir tarpe kita, dažnai veikdavo spiriamas savo žmonos — išdidžios, savimeilės, kerštingos Marijos Antuanetos. Dideli įvykiai, kurie vyko jam viešpataujant, beveik nepaliesdavo jo; Bastilijos paėmimo dieną Liudvikas XVI savo dienyne pažymėo: "nieko ypatingo neatsitiko".

Del sunkios finansinės buklės šalyje Liudvikas XVI paskyrė finansų ministeriu Tiurgo. Tiurgo, kaip protingas žmogus, suprato, kad pataisymui finansų reikalingos reformos iš pagrindų; jis pabandė padaryt tai ką sugebėjo. Jis pasiulė karaliui supažinti išlaidas, panaikinti išpirkimus, palengvinti lažą ir kitas kaimiečių pareigas, įvedė savivaldą bendruomenės ir laisvą prekybą javais. Kai kurios iš tų priemonių buvo įgyvendintos, bet ne visos, nes Tiurgo veikimas sukėlė prieš jį didelį nepasitenkinimą išpirkėjų ir, bendrai, visos tos gaujos veltėdžių, kurie gerai gyveno esant senai tvarkai. Silpnabudis karalius nesugebėjo palaikyti Tiurgo, nors ir sutiko su juo. Tiurgo buvo priverstas atsistatydinti, ir visa, kas jam pavykę padaryti, vėl buvo sugriauta. Buvo atstatyta laža, suvaržyta prekyba javais, ir vėl ėmė tekti pinigų aukso upė rumų žmonių rankose.

Finansų pataisymas buvo pavestas naujam finansų ministeriui, Nekkeriui, 1776 metais. Nekkeris suprato taip pat, kaip ir Tiurgo, kad visas blogas paeina iš blogo valdymo. Jis taip pat reikalavo įvedimo, nors bent palaipsniui, savivaldos, dovanojimo žmonėms nors kai kurių politinių teisių; kaip ir Tiurgo, jis reikalavo sumažinti rumų išlaidas, sumažinti rumų žmonių skaičių, ir tas taip pat sukėlė prieš jį rumų diduomenę, kuri ėmė šaukti, kad Nekkeris žemina karaliaus vertybę, atimdamas iš rumų spindėjimą. Tuomet Nekkeris, kad pateisinti savo veiksmus visuomenės nuomonės akyse, paskelbė savo finansinę apyskaitą. Ankščiau apyskaitos apie valstybės pajamas ir išlaidas buvo laikomos paslaptyje. Iš Nekkerio apyskaitos visuomenė sužinojo, kad pensijoms ir dovanoms rumų žmonėms išleidžiama kasmet 28 milijonai, sužinojo, kad valstybės išlaidos viršija jos pajamas. Nekkerio apyskaita su jos skaičiais padarė didžiulį įspudį; ją išpirko per keletą dienų, skaitė pasigrobdami.

Visi matė, kad valdžios šeimininkavimas privedė prie to, kad žmonių turtas buvo išleistas, visa šalis stovėjo prieš bedugnę. O plėšikų ir veltėdžių gauja pasiskubino atkeršyti Nekkeriui už jo apyskaitą, išgavę iš karaliaus ir jo atsistatydinimą.

Finansų ministeriu buvo paskirtas Kollonas. Jis padarė eilę naujų paskolų, bet ir jis atsidurė greitu laiku neišeinamoje buklėje: skolinti nebebuvo kur, o tuo tarpu buvo neatidedami mokėjimai.

Ministeris pranešė karaliui apie tikrą buklę ir ėmė siulyti tas pačias priemones, kurias siulė ir Nekkeris: leisti savivaldą, panaikinti lažą. Karalius nustebo. Jis iki to laiko vis tikėjosi, kad jo ministeriai išras ką nors kitokio, be "reformų iš pagrindų", prieš kurias taip kilo jo rumai.

Kollonui reikalaujant buvo sušauktas notablių susirinkimas, t.y. privilegiruotų atstovų iš trijų luomų, ne išrinktų, o paskirtų valdžios. Nuotablių buvo 144 žmonės, vis tai buvo žymus asmenys; jie gynė valdžios veikimo budą ir buvo priešingi Kollono siulymas. Paskui buvo vėl tas pats: Kollono atsistatydinimas; tai buvo, trečias finansų ministerio atsistatydinimas.

Į Kollono vietą buvo paskirtas arkivyskupas Briem, kuris visiškai nežinojo ką jam daryti, radus valstybės kasą visai tuščią. Valdžia buvo priversta tuomet vėl pakviesti atgal Nekkeri, kuris energingai nurodė į vienintelę galimą išeitį iš sunkios buklės — sušaukimą generalinių štatų.

Karaliui teko sutikti su tuo prieš norą. Buvo išleistas karališkas įsakymas, kuriuo generaliniai štatai buvo šaukiami 1789 m. sausio 23-čiai d enai, bet paskui jų sušaukimas buvo atidėtas iki tų pačių metų balandžio 27 d. ir dar iki 5 d.

Visa Prancuzija, išskyrus tik nedidelę kruvelę diduomenės ir aukštosios dvasiškijos, atsiliepė į tą įsakymą audringu pritarimu.

Visa šalis priėjo dėl aplinkybių prie supratimo, kad tolimesnis valstybės buvimas esant pirmykštėms aplinkybėms pasidarė nebegalimas, kad reikia galutinai prašalinti senąją tvarką. Dėl to sutiko visiškai visi žmonės visų užsiėmimų ir luomų. Bendras upas buvo išreikštas raštuose deputatams, kurie buvo surašyti tą kartą, ypatingai išsamiai. Raštuose visi pasisakė už visišką pakeitimą visos visuomeniškos tvarkos. Bet drauge visi taip pat vienbalsiai pasisakė už monarchišką valdymo budą; niekas nekilo prieš monarchiją.

Prancuzų prisirišimas prie monarchijos buvo išaiškinama eilės priežasčių. 1-ma, respublikos, visuotinos rinkimų teisės sąvoka buvo perdaug dar jauna, nes Europoje respublika dar beveik be išimčių neraštinga: revoliucijos išvakarėse rinkimų laike dauguma (dar gi teisėjai) pasirašydavo kryžiais. 3-čia, Prancuzai baisiai kentėjo nuo to, kad visa ji buvo susmilkinta į visiškai atskiras provincijas, kiekviena kaip ir atskira valstybė. Tas silpnino šalį, ir visi gyventojai aistriai troško susijungimo, ir karalius atrodė sujungtos Prancuzijos įasmeninimą.

Visi tie faktai įrodo, kad dar neilgai prieš revoliuciją buvo visiška galimybė nuraminti šalį, neprivedant žmonių prie kraštutinumo. Jeigu Liudvikas XVI laiku butų paklausęs Nekkerio protingo patarimo ir davęs Konstituciją, Prancuzija butų nuėjusi pirmyn ramių patobulinimų keliu. Bet Prancuzijos valdytojai nenorėjo atiduoti nei vienos iš savo teisių.

Liudvikas XVI iki pačios revoliucijos pareikšdavo viešai, kad valdžia jo, gauta įpėdinystės keliu iš bočių, niekuomet negali buti nei kiek pakeista, ir kad kaip neribotas valdovas jis turi atsakyti tik prieš vieną Dievą. Vaduodamasi ta taisykle, valdžia leido sau visišką sauvalę visuose savo veiksmuose. Iki XVIII amžiaus pabaigos Prancuzijoje nebuvo jokių garantijų nei asmeniui, nei turtui. Nieku nekaltus žmones griebdavo, suimdavo, atimdavo iš jų žmonas, vaikus. Dažnai liudniausias likimas ištikdavo žmones tik del to, kad jie buvo turtingi, o valdžia, reikalinga pinigų, ieškojo ir rado priekabį konfiskavimui jų turto. Tereikėjo mažiausios priežasties, paikiausio ir dažnai melagingo liudymo tam, kad atimti iš žmogaus laisvę. Karaliaus įsakymai apie suėmimą (lettres de cachet) buvo gaunami labai lengvai, ir jais naudotasi dažnai, kaip asmeniško keršto įrankiu. Kalėjimų Prancuzijoje truko, jie buvo perpildyti; ir užlaikymas kalėjimuose buvo visur baisus. Bastilijoje kamavosi visuomet po kelius žmones rašytojus, kurie patekdavo ten už bandymus atvirai pasisakyti spaudoje. Valdžia persekiojo žmones už drąsiai mintis, išreikštas dar gi asmeniškuose laiškuose. Paštų valdyboje buvo biuras, įgaliotas atidarinėti visus laiškus, išrašinėti iš jų ištraukas ir pagal savo nuožiurą laiškus naikinti. Valdžia beveik visiškai nebeturėjo gynėjų. Paskutinį smugį sudavė prancuzų monarchijai Šiaurės Amerika. Jauna, ką tik gimusi respublika atsiuntė į Prancuziją savo deputatus su prašymu pagelbėti jai kovoje del nepriklausomybės. Prancuzų visuomenės priešakinė dalis karštai atsiliepė į kvietimą; tuojau pat susidarė burys jaunuomenės iš bajorų, kurie, nežiurint karaliaus draudimo, išvyko į Ameriką. To burio vadas buvo Lafajetas, kuris grįžo iš Amerikos įkvėptas respublikoniškų jausmų, su "žmogaus ir piliečio teisių paskelbimu", amerikiečių paskelbtu. Atvykęs į Paryžių kaip Amerikos deputacijos vadas Franklinas aplankė Volterį, kuris palaimino jo sunų žodžiais: Dievas ir laisvė! Prancuzų dalyvavimas kare dėl Jungtinių Valstybių nepriklausomybės padarė neabejotinos įtakos į prancuzų revoliucijos eigą: generollai, stojusieji vėliau vadovauti prancuzų respublikoniškai kariuomenei, dalyvavo kare del Amerikos nepriklausomybės.

(Bus Daugiau)

MOTERŲ SKYRIUS

MEILĖ IR MEILĖ. AR YRA SKIRTUMAS?

Meilė yra ypatinga forma saunaudiškumo. Meilė gali kartais numylėtą žmogų iki paskutinio numučyti.

Kartais neiškenčiamai mučyja tėvai vaikus ar vaikai tėvus. Tas pats yra kartais tarp vedusiųjų. Vedusieji nepasitiki vienas antram. Iš perdidelės meilės nori vyras ar žmona viską pasisakyti kitam. Neduoda net vienas kitam laiko sau vienam pabuti.

Kaip tankiai galima pastebėti, kad meilinga moteris verste užverčia savo meilę vyrui, kad tas nebegali pasikušyti. Ji kartais del vyro tiek daug rupinasi, kad jam ta meilė pasidaro kaip kokia sunki našta. Ar dideli dyvai, jei žmona savo vyrą priverčia ką nors valgyti, o jis nenori. Bet žmona tol jam kalba, kol jis suvalgo, nors ir be apetito. Gero norėdama žmona sako: "tu turi tą taip ar taip daryti" ir tt. Vyrui nebelieka laiko nei progos savo valią pareikšti. Jis yra už žmonos kaip globėjo priežiuroj. Jam pradeda nebepatikti namai. Jis pradeda eiti savo keliais. Ar dyvai, kad jis tuomet gal susiranda tokią draugę, kuri jį taip nevargins primynusi.

Taip yra ir su vyrais. Jie savo žmoną kartais nevertina kaipo pilną žmogų, kaipo žmogų, kuris lygiai taip pat gali galvoti, kaip ir vyras. Jis vertina žmoną, (o tą galima gana tankiai pastebėti), kaip kokį išlepintą vaiką, kaip žaisliuką. Ar tuomet dyvai, jei žmona susiranda sau tinkamesnių draugų ir eina savo keliais?

Tėvai iš per didelės meilės daug kartų uždaro vaikams kelią. Sugadina visą vaikų gyvenimą. Antai sunus galėtų gauti gerą uždarbį užsienyje, bet tėvai nukalba. Iš per didelės meilės bijo, kad jam nieko blogo atsitiktų. Nukalba jam ir jis palieka pas juos. Šitas jį labai nuslėgia. Čia pasirodo, kad tėvai kalti. Jie nenorėjo, kad sunus išvažiuotų, o dabar sugadino jo gyvenimą.

Tėvai rasi visai nežino, kad jie su savo meile kartais vaikus tikrai numučyti gali. Jie yra įsitikinę, juk jie išmano geriau, kaip vaikai, ir kad vaikas taip juos myli, kaip jie vaikus. Delto mano, kad vaikas turi klausyti, ką tėvai sako ir nori.

Ypatingą palinkimą turi motinos, ypač našlės, savo augusias dukteris išlepinti. Jos visai pamiršta, kad duktė yra taipogi suaugęs žmogus, turi savo valią ir savo palinkimus. Duktė turi daryti, ką motina sako ir klausyti, gyventi tą senąją nugyventą gyvenimą, kaip motina gyveno jauna budama prieš 30 — 40 metų. Toki motinos meilė dukteris numučyja. Dukteriai yra kaip kuolas, pririštas prie kojų.

Ne vieni tik tėvai taip elgiasi iš didelės meilės prieš vaikus, bet ir vaikai gali tėvams suardyti gyvenimą arba bent padaryti jį tuščiu.

Kaip tankiai atsitinka, kad tėvas (našlys), kuris jaunas liko be žmonos, tuomet, kada vaikai jau suaugę, nori vėl apsivesti. Dukterys to neprileidžia. Nenori, kad tėvas mylėtų kitą žmoną, o nori, kad tik jas mylėtų.

Bet daugiausia turi mylimos motinos našlės iš savo vaikų pakelti.

Vienas atsitikimas parodo tą "didelę meilę" vaikų prieš motiną. Viena jauna žmona, vos 25 metų amžiaus, pastojo našlė. Aštuonius metus ji gyveno tik savo vaikams. Vaikai jau buvo 14 metų amžiaus. Jau ir greit prieina laikas, kad jie išeina iš namų. Dabar sugrįžo žmonos jaunystės draugas, kuris ilgus metus išbuvo užsienyje. Ir tai veikai gavo išgirsti, kad šitas bus jų tėvas, jie pasakė motinai: "Tas nebus tavo vyras. Mes nenorimė antro tėvo. Tu vien mums priklausai, o kad tu su juos apsivesi, tada mes jį vis tiek užmušim". Motina išsigando iš tokios didelės neapykantos. Nenorėjo, kad išeitų dėl jos nemalonumas ir išsižadėjo vesti. Šitos vedybos butų jai tikra laimė buvusios ir jos gyvenimą pagražinusios.

Toki meilė, kur vienas į kitą kaip į vergą žiuri, kur su perdidele meile žmogų numučyja, nėra meilė. Meilė, tikra meilė, vertina ir kitą žmogų. Meilė žino, kad kitas žmogus nori ir kartais visai vienas buti ir žino, kad kitas žmogus ir turi savo valią. Tikra meilė neišnaudoja ir nemučyja numylėtą žmogų.

Meilė, kuri yra tikra, nenori žaistu su kito žmogaus likimu.

M. P.

Kaip Meilė į Pasaulį Atėjo

Prie Rojos durų stovėjo abu pirmieji žmonės. Čia gulėjo jųdviejų žemė, kuri jų teiviškė buvo.

Taip žvelgė jie, abudu žmogu. O į jiedviejų akis parėjo p a m a ž u pirmasis skausmas: pirmosios ašaros ritosi per j ų d v i e j ų skruostus. Dabar jie žinojo, ko neteko; dabar pajuto jie išsiilgimą.

Verkdami smuko jie ant kelių, sugniaužė rankas ir nesijudino nuo slenkčio; jie žvelgė atgal į Rojaus daržą. Bet angelas su liepsnuojančiu kardu stovėjo ir rodyjo juos šalin.

Dievas išgirdo verksmą savo žmonių. Jo širdyje buvo didelis pasigailėjimas. Čia, kur po Rojų jo sosto amžinoji liepsna ž ė r ė j o, užkurė ponas Dievas žvakę ir su šita pajudino širdis savo bėdnųjų žmonių ir įdėjo ugnį giliai į jų širdį.

O Dievas kalbėjo: "Neleiskite liepsnai, kurią aš jums daviau, niekados jumyse užgesti! Neškite ją į giliausias gilybes ž e m ė s kraštus! Leiskite ją šviesti ant visų aukštybių, kurias jus atsieksite!

Ale žmonės bijojo: Ta ugnis mus suės, skausmas bus musų buvis; kas bus, jei mes per jį sulušime?"

"O jus mažatikiai žmonės! — kalbėjo ponas Dievas — šita šviesa n u o amžinos šviesos tur buti jusų lukestis į degnačią saulė, audroj ir bėdoj. Kad jusų dušia šala, turi ji jos artybėje šildytis. Kad jusų sąnariai pailsta, mano liepsna jums sylos suteikia, jei jus savo darbą atlikti galite. Ale neužmirškite — tai meilė yra, kurią aš jums daviau. Jos šviesa pražibina tamsiausią naktį, kad jus ne klystute, kad jus kelią rastute, kurs namon veda, — namon per mane!"

Tada kreipėsi Dievas atgal pas savo šventąjį sostą.

Juodu žmonės tvėrėsi už rankų, žengė drąsiai ir tikėdamu tolyn į žemės rupesčius. ("N. Tilžes Keleivis")

SKAITYKYT ir PLATINKIT AMERIKOS LIETUVĮ

Amerikos Lietuvis
The American Lithuanian Weekly published every Thursday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U.S. $1.50
In Foreign Countries..... 2.00
Single copies ..... 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išeina šeštadieniais, leidžiamas G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: S. V... $1.50
Užsieniuose—Lietuvoj 2.00
Atskiri egzemplioriai .... 5 centai

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Lietuvių ir Vokiečių Ginčas

"Trimito" 20-me numery J. Pronskus savo straipsny akyvai nušviečia ginčą del lietuvių vokiečių rasių grynumo Mažoje Lietuvoje. Jame perstato vokiečių fanatizmą, ir kaip jie siekiasi but pasaulio tautų valdonais, ypatingai šiuo hitlerizmo metu. Kas rodo lig kad jie butų nusipelnė savo dievų bausmę ant senovės romėnų priežodžio: "Ką dievai nori nubausti, tiems jie pirma atima protą". Tas reikšmingas priežodis gyvai atsimena turint galvoje šių dienų vokiečius.

Vokiečių paskutinių metų pasireiškęs rasinis fanatizmas ir pastangos įtikinti save ir pasaulį, kad tik vokiečių tauta teturi teisę po saule ir tik ji gali valdyti ir nebuti valdoma, gali teisti ir nebuti teisiama, jokiu budu nėra sveikos rasės proto padaras.

Jau istoriškai nustatyta ir paskutinių dešimtmečių įvykių patvirtina, kad vokiečiai kaip toki gali buti ir yra karingi, ambicingi, patvarus ir ekspansyvus, bet kaip minties ir politikos žmonės, anot tos anglės Lady Oxford, jie yra tik "avys", kuriuos bet demagogas gali vestis paskui save į pačias pavojingiausias avantiuras.

Kaip kurėjai, proto ir širdies žmonės — mokslininkai, rašytojai, poetai ir filosofai — vokiečiai pradėjo pasižymėti tik kuomet jie susimaišė su kitomis rasėmis. Ilgi karai, be atodairos atkaklus karo vadai, svetimų šalių užkariavimai ir ištisų tautų išžudymai, tiesa, yra vokiečių savybė ir jų darbai; ir toki Bismarkai, Moltkės, Liudendorfai, Makenzenai yra tikri vokiečiai, bet Šilleris, Goethe, Bethovenas, Kantas yra vaisiai į vokiečių "nordišką" kraują įlieto kitų ar kitos tautos kraujo, kuri, anot I. Taylor, davė vokiečiams humaniškumą ir kulturą, kurios jie patys niekuomet neturėjo ir negeidė, ir kurios šiandien vėl visomis keturiomis stengiasi atsikratyti.

Tas priemaišalas prie "nordikų germanų" buvo lietuvių-slavų-keltų kraujas arba ta problematiškoji "arijų" šeima, pasižymėjusi iš pat senovės fizinėmis (apskritagalviai, brachiocephalai) ir dvasinėmis (auškta ir tauri religinė sąvoka) savybėmis, kada patys tikrieji germanai — teutonai (plokščiagalviai, dolichocephalai), be savo plėšrumo ir ambicijos nieko istorijos pradžioj neparodė.

Šiandien, kai tie patys plokčiagalvių palikuonys visam pasauliui giriasi savo "grynakrauju arijų kilimu" ir savinasi kitų rasių civilizacijų vaisius, reikia iš pamatų pažiurėti į tą jų įsidingojimą atremti.

Jau keturioliką metų kaip tas vokiškas kvaitulys nerimsta ir kaip to kvaitulio apsvaiginti elementai kėsinasi ne tik prieš Vokietijos ribose gyvenančių istorinių tautų gyvybę, bet terorizuoja ir nepriklausomas kaimynines tautas.

Šiandien Vokietijoj tik "grynakraujai arijai" teturi teisę gyventi ir daugintis. Visiems kurių gyslose tik "randama" neariško kraujo, ligi ketvirtos kartos yra atimama žmogaus teisės ir paraližuojama visokis egzsencijos galimumas lygiai kaip Indijos "neliečiamųjų" kastai.

Kokia gi tų "grynakraujų" praeitis ir kuo jie remiasi savo fanatizmui pateisinti?

Fatas yra, kad vokiečių giminės, gyvenusios Europos šiaurėj, visą laiką buvo nepalyginamai žymiau atsilikusios nuo civilizacijos ir kulturėjimo negu bet kuri kita tauta labiau į pietus, ypač Vidužemio pajuriuose. Iš visų Europos tautų germanai visų paskiausiai tebuvo paliesti civilizacijos ir tai tik tuomet, kai suėjo į kontaktą su kitomis tautomis, už juos civililzuotesnėmis.

Jau visa eilė senovės tautų buvo pasiekusios, peržydėjusios savo civilizacijos epochas ir jau nužydėjusios, kada germanų giminės dar vis tebebuvo nugrimzdusios barbarizme. "Aristokratiškoji rasė" paskutinė pasirodė Europos ir civilizuotojo pasaulio arenoj. Bet ar tai jų pačių, ar germanų tai buvo nuopelnas?

Germanai tebebuvo barbarai ir tuomet, kai kimvrų ir teutonų gaujos kilo į Romą ir kelis šimtus metų vėliau, kada Tacitus aprašinėjo jų primityvius papročius. Germanai tebebuvo tamsiausi barbarai didžiojo tautų persidanginimo metu, kada senojo pasaulio civilizacija jau baigė griuti, naikinama neatlaikomų barbarų minių spaudimo.

Kaip gi ir kokiu budu tie barbarai pakilo taip staiga, kad šiandien jie didžiuojasi esą vieninteliai Europos "mėlynakraujai elitai" ir bemaž ko ne viso pasaulio šviesa bei žemės druska?

Tiesa, istorija neturi rekordų apie tautų raidą senovėje ir koki mišiniai įvyko moderniškosioms tautoms besusidarant. Bet yra viena mokslo šaka, kuri daug padeda tautų istorijai, tai filologija ir, vadinamoji lingvistinė archeologija. Sekant kalbų ir jų dialektų susidarymą įvairiose šalyse bei provincijose galima su pusėtinu tikslumu įspėti, kokio kraujo mišinio tose šalyse bei provincijose esama.

Kaip tik tokių dailektų susiformavimo priežastims studijuoti geriausia dirva yra šių dienų Vokietija ir vokiečių gyvenamosios sritys.

Vokietijos ir vokiečių dialektai yra pasidarę tiek skirtingi, kad, sakysim, šveicaras vokietis visiškai nebesupranta holšteiniečio vokiečio arba frizietis-transilvaniečio, nors ir vienas ir kitas kalba "vokiškai".

Visi vokiečių dailektai yra sujungti serijomis tarpinių jungtukų-švabų, bavarų, hessų, frankonų, per kuriuos jungiasi vienas kraštutinumas su kitu kraštinumu. Jei šie tarpininkauja dialektai išnyktų, tai likusieji butų vadinami Uri, Holstein ir Transilvanijos atskiromis kalbomis; dabar jie yra vadinami "vokiečių kalbos dialektais".

I. Taylor savo knygos "The Origin of the Aryan", skyriuj "Arijų kalbos evoliucija" sako:

"Kai kurių tų dialektų variacijoms yra galimos priskirti prileistinos priežastys. Mes žinome, kad savo istorijoje germanai išplėtė savo dominijas į plačias sritis, kurios buvo ne teutonų kraujo. Rasės atžvilgiu Germanijos (Vokietijos) šiaurvakarinės srities kalba yra daugiausia teutoniška; rytinės srities yra lietuviška ir slavoniška, centralinės srities keltiška ir pietinės srities — liguriška.

Musų eros antrajam amžiui besibaigiant, kada gotai, burgundai ir kitos teutonai giminės pradėjo migruoti į pietus Dunojaus linkui ir iš ten į Italiją, Galiciją ir Ispaniją, — slavai pradėjo iš rytų spraustis į pasilikusias tuščias vietas ir užvaldė Vislos, Udros (Oderio), Labos (Elbe), Salos (Saalel,) aukštutinio Maino, vidurinio ir žemutinio Dunojaus upių lygumas.

Šeštame amžiuj, kaip vietų vardai aiškiai liudija, Oldenburgas, Meklenburgas, Saksonija, Lauenbergas, Pamariai, Silezija ir pietrytinė Hanoverio dalis bei Altmark buvo gyvenami slavoniškų tautų. Slavonų tarmėmis buvo kalbama apie Kielį, Liubeką, Magdeburgą, Halle, Berlyną, Leipcigą, Dresdeną, Zalcziurgą ir Vieną.

Paskutiniu tukstanties metų laikotarpiu vokiečių kalba palengva vėl atgauna savo prarastas provincijas, tačiau gyventojų ji jau nebepakeitė. Slavų giminės nebebuvo išvarytos, bet tik teutonizuotos ir brachycephališkas (apskritagalvių) slavų tipas tebepasilieka.

Tokiu pat budu Rytų Prusus, kurie yra lietuviško kraujo, germanizavo vokiečių kryžiuočių ordinas. Centralinės Bavarijos keltų giminės žemes lygiai kaip Viurtembergą, Badeną ir Hesse ketvirtame amžiuje germanizavo alemanų, suevų ir frankų giminės".

Kas tokiu budu turi daugiau teisių pretenduoti į "grynakraujų arijų rasę", tas pats I. Taylor, išnagrinėjęs pačių vokiečių Johann Gustav Cuno, Theodor Posche, Karl Penka, O. Schrader ir eilę kitų devynioliktojo amžiaus mokslininkų, daro tokią išvadą:

"Bendrai, Lietų (lietuvių-latvių) kalba kuo mažiausiai tepasikeitė, o teutonų pasikeitė kuo daugiausiai. Visais atžvilgiais Centralinės Europos brachycephalės tautos-lietuviai, slavai, keltai, umbrai, lotynai ir Dorijos graikai — daug arčiau išsilaikė prie primityvio kalbų tipo, negu teutonų, Baltijos pakraščio dolichocephalų (plokščiagalvių) tautų kalbos. Tuo budu atrodo, kad **lietuviai turi geriausias teises atstovauti primityvei arijų rasei,** kadangi jų kalba parodo, kuo mažiausiai fonetiškų pasikeitimų ir tų gramatiškų nuostolių, kas paprastai atsitinka prisiėmus svetimą kalbą.

Del rasės grynumo Rytų Prusuose, kur dar nedidelis skaičius musų tautiečių laikosi nenorėdami pasiduoti barbariškiausioms vokiečių pastangoms sugermanizuoti, tai kas ten yra grynakraujis ir pilnateisis šeimininkas?

Vokiečiai visomis moderniškomis nutautinimo priemonėmis stengiasi parodyti, kad jie yra Rytprusių šeimininkai ir savininkai nuo neatmenamų amžių ir kad tas nedaugelis lietuvių, kurs po 500 metų naikinimo ten dar išliko, esąs tik imigrantų bei šiaip ateivių mišinys, ir kaip toks neturįs istorinės teisės egzistuoti! Arba, tiems argumentams neatlaikant, stengiasi įrodyti, kad Prusų lietuviai, tai nieku budu nesą tie patys, kas ir lietuviai, o yra "sulietuvėję senprusiai", o senprusiai tai ne kitas kas, kaip pačių teutonų šaka.

Prieš tai buvo įrodinėjama, kad vietų vardai, kurie visuose Prusuose, nežiurint vokietinimo, pasilieka lietuviški — yra vienas rimčiausių argumentų, nes vardus vietoms duoda ne ateiviai, bet ateiviai juos perima iš čiabuvusių. Vėlesniais jau istoriniais laikais, smulkiai žinoma, yra visa ta didžioji drama, kaip teutonai atėję į svetimą sau kraštą kryžium ir kardu per ištisus amžius stengėsi vietinius, ne vokiečius gyventojus užkariauti ir išnaikinti.

Dabar dar vienas argumentas prisideda įrodyti vokiečių rasizmo Rytprusiuose nerimtumą, tai gyventojų pavardės.

Nežiurint, kad jau kelinta karta kaip vokiškai kalbėtų ir vokiškai "galvotų" žymioji dalis Rytprusių gyventojų, labai daug jų tebeturi lietuviškas pavardes, su tomis keistomis vardų pradžiomis ir lietuviškomis galunėmis, kurios vėl vokišku peiliu yra nupiautos, butent tokios kaip Kaspereit, Jusupeit, Gudat, Grigat ir t.t.

Tai yra senas padaras. Kai kryžiuočiai kurią Prusų lietuvių sritį pavergdavo, jie pirmiausia gyventojus krikštydavo, duodami jiems žydiškai krikščioniškus vardus, Simonas, Martynas, Jurgis, Jokubas, Dovydas, Juozas ir t.t.

Tų apkrikštyti lietuvių vaikai jau vadinosi savo tėvų perkrikštų vardais, bet ne lygiai kaip jų tėvai, o kaip savo tėvų vaikai. Pavyzdžiui, Simono sunus buvo vadinamas Simonaitis, Jurgio sunus Jurgaitis, Martyno — Martinaitis, Juozapo — Juozapaitis ir t.t.

Vėliau lietuviai pradėjo pasilaikyti ir savo lietuviškus vardus, kaip Grigas, Bertulis, Bružas, kurių vaikai taip jau buvo vadinami Grigaitis, Bertulaitis, Bružaitis ir t.t. Vėlesnė vokietinimo banga pradėjo lietuviškų pavardžių lietuviškas galunes kapoti ir vietoj Grigaitis, Bertulaitis, Juozapaitis, vadinti Grigat, Bertulat, Juzupat ir t.t.

Dar argumentas už lietuvių gryno graujo išlikimą Prusuose. Kryžiuočiai užkariavę Prusus, juos greit pavertė baudžiauninkais ir vergais ir smarkiausiai draudė kaip su tokiais vokiečiams atėjunams maišytis, atseit, giminiuotis. Del to lietuvių išsiskyrimui, jie sugebėjo per tiek ilgus amžius išlaikyti ne tik savo kalbą, bet ir gryną kraują.

Tad į vokiškų rasistų šukavimus, kad tik vokiečiai "senieji germanai" turi valdyti pasaulį, gali ir turi buti įtikinamai pasakyta, kad tik lietuviai gali ir turi valdyti jei ne visą pasaulį, tai nors savo kraujo žmonių gyvenamuosius plotus.

LIETUVIAI!
SKAITYKIT IR PLATINKIT AMERIKOS LIETUVĮ

Amerikos Lietuvių Žiniai

I.

Lietuvoje rašoma knyga apie Darių ir Girėną. Tam tikslui renkama medžiaga. Visi prašomi talkon.

Lietuvos Aero Kliubo pirmininkas, prof. Z. žemaitis, kreipiasi į a.a. lakunų draugus, pažįstamus ir rėmėjus Amerikoje, prašydamas suteikti Kliubui smulkiausias žinias apie lakunų ruošimosi kovai su Atlantiku. Prom. žemaitis yra atsiuntęs ir Lietuvos Generaliniam Konsului New Yorke laišką, kuriase skaitome:

"Ponui Žadeikiui,
Lietuvos Gen. Kon. Amerikoje

Besiruošdamas sutikti transatlantinius lakunus Darių ir Girėną, Lietuvos Aero Kliubas jau buvo numatęs jų kelionės monografijos leidimo reikalą. Tačiau iš kapitono Dariaus ir Tamstos mums atsiųstuose laiškuose monografijos leidimas buvo pažymėtas esąs dar per ankstyvas.

Dabar, esant akyvaizdoje įvykusio skaudaus fakto, monografijos leidimas pasidarė skubus ir neatidėliotinas. Šio darbo ėmės Lietuvos Aero Klubas, sudarydamas redakcijos komisiją iš av. mjr. Pyragiaus ir av. leit. Adomavičiaus. Prašome smulkios medžiagos liečiančios lakunų pasiruošimą kelionei k. a.; iškarpos iš laikraščių, susirašinėjimai, skridimo fondo globėjų bylos ir t.t.

Be šios medžiagos monografijos pilnumas yra neįmanomas. Šiuo nuolankiai prašome Tamstos, Pone Konsule, neatsisakyti padėti mums tame darbe, surenkant visokią medžiagą, kuri Tamstos nuomone galėtų padėti vispusiškai nušviesti lakunų asmenis ir jų žygį. Neabejojame, kad tame darbe Tamstai suteiks pagelbos Amerikos Lietuvių laikraščiai ir paskiri asmenys. Visą surinktą medžiagą prašome prisiųsti galimai greičiau, nes knygą norima išleisti jau rugsėjo mėnesį".

Mes iš savo pusės prašytumem lakunų gimines ir draugus, skridimo rengėjų komitetus ir lakunų artimesniuosius pagelbininkus, pristatyti minėtam tikslui bet kokią medžią, taipgi atsiminimus, tiesioginiai Lietuvos Aero Kliubui (adresas: Nepriklausomybės aikštė Nr. 2, Kaunas, Lithuania), arba siųsti per Lietuvos Konsulatus: Consulate of Lithuania, 11 East Bellevue Place, Chicago, Illinois; arba, Consulate General of Lithuania, 11 Waverley Place, New York City.

II.

NAUJI UŽUOJAUTOS PAREIŠKIMAI

Del tragingos ir didvyriškos transatlantiko lakunų Dariaus ir Girėno mirties daugelis asmenų raštu ir žodžiu yra pareiškę užuojautos lakunų giminėms ir Lietuvių Tautai per Lietuvos Gen. Konsulatą New Yorke. Lietuvos Aero Kliubas buvo vienas pirmutinių, atsiuntusių užuojautos telegramas lakunų giminėms Čikagoje. Šiame laikraščio numery patiekiama visuomenės žiniai tik keletas tokių pareiškimų.

Garbė Musų Broliams Lakunams

Kodel mes esam šiandien nuliudę,
Rodos nuo širdies kas yr' nutrukę,
Tenka matyti iš mus ne vieną —
Negal' kalbėti, ašaros rieda.

Gaila žuvusių brangių lakunų,
Musų didvyrių Lietuvos sunų —
Už tautos garbę ir už tėvynę
Galvas padėjo musų didvyriai.

Vargingai rengės į tą kelionę,
Nebuvo turto tik per storonę;
Jų širdis, siela Lietuvon traukė,
Atlantiko vilnys praryt juos laukė.

Aukštai padangėj ten narsiai skraidė,
Žemės nemynė, pievų nebraidė,
Ò visgi nelaimė Vokėje įvyko
Nors širdis ir jaučia kas ten atsitiko.

Kaip mums jų gaila, mus širdis plyšta,
Garbingi broliai pas mus negrįžta!
Garbingas darbas stovi mintyse,
Dvasia jų lieka musų širdyse.

Pakol gyvensim jų neužmiršim,
Apgailos dienoj juosius paminsim —
Tegul jų žygiai buna garbingi,
O mes lietuviai, mes nelaimingi!

A. Dudelė

Kodel Darius ir Girėnas Nepasiekė Lietuvos?

(Tąsa nuo 1-mo puslapio)

Tai yra labai charakteringas faktas, kuris rodo didelį vokiečių atsargumą ir kartu jų skausmą del Klaipėdos krašto prijungimo prie Lietuvos kuno.

Bet ar vokiečiai galėjo turėti kokios neapykantos musų lakunams?

Grįžkim į netolimą praeitį. Kapt. Darius ir Girėnas tarnavo Amerikos kariuomenėje, kuri 1918 metais kariavo prieš vokiečius ir daug prisidėjo prie Vokietijos nugalėjimo. O čia dar abudu musų tautiečiai buvo savanorai. Taigi, tokie asmenys, kaipo vokiečių priešo kariuomenės kariai ir dar savanoriai, negalėjo susilaukti vokiečių simpatijos. Be to, kapt. Darius 1923 metais antrą kartą tapo vokiečių priešu, nes jis aktyviai dalyvavo Klaipėdos atvadavimo žygyje ir dargi tam žygiui vadovavusiam štabe. Tuo budu kapt. Darius morališkai tapo dvigubu vokiečių priešu.

Dabar pagalvokime: ar šiuo atveju negalėjo išsiveržti vokiečių kerštingumas?

Aš visai netikiu, kad musų lakunai turėjo patys nusileisti del gazolino trukumo. Visų pirma — Dariaus — Girėno ir Posto lėktuvų motorus taisė musų tautietis aviacijos mechanikas Jasulaitis ir italų inž. Ferrari. Jiedu labai ilgai ir atsargiai analizavo "LITUANICOS" motoro kuro suvartojmo procesą (fuel consumption). Gazolino ir alyvos užteko 50 valandų. Musų lakunai ore išbuvo 37 valandas. Taigi, jie ore galėjo išbuti, mažiausia, dar 10 valandų. Darius ir Girėnas perskrido Atlantiko vandenyną ir nebuvo aviacijos naujokai. Be to, Darius kelis kartus vežė lėktuvu paštą tarp Kauno ir Berlyno, ir jis gerai žinojo tas vietos ir signalinius ženklus. Tokie patyrę lakunai negalėjo nematyti, kad jų gazolinas baigiasi. Tai pastebėję, jis butų nutupę Berlyno aerodrome. Taigi, apie gazolino trukumą, netenka kalbėti.

Tai kuri gi bus "LITUANICOS" žuvimo priežastis?

Ogi, štai: Laikraščiai rašė, kad Soldino apylinkėse žmonės matė "LITUANICOS" prožektorių. "LITUANICA" jokio prožektoriaus neturėjo. Kiti laikraščiai rašė, kad nuo žemės prožektorius buvo apšvietęs šį lėktuvą, nes vokiečiai girdėjo ore motorą, ir buvo manoma, kad tai lenkų lėktuvas. Taigi, vokiečių prožektorius tikrai ieškojo 'LITUANICOS". Vienas hitlerininkų truperis toje apylinkėje staiga buvo atleistas iš tarnybos. Už ką? Lakunų lavonai buvo greitai išvežti į Berlincheną. Lėktuvo griuvėsiai paskubom surinkti ir žemė katastrofos vietoje nuvalyta. Vietos žmonės kalba apie girdėtą šaudymą tą naktį. Ką gi tie visi faktai sako? Už ką tas vokiečių truperis buvo staiga pašalintas? Ar už gerai atliktą pareigą, ar už provokaciją, ar už nusikaltimą, nudėjus svetimą lėktuvą?

Tie visi reiškiniai perdaug aiškus ir skaudus mums žinoti.

Čia aš nemanau prisidėti prie Lietuvos ir Vokietijos santykių ardymo. Aš gerbiu vokiečių tautą, jų kulturą (bet ne hitlerizmą) ir branginu vokiečių palankumą Lietuvai, kada toks palankumas pasireiškia. Lietuvos valdžia, be abejonės, stengsis susekti "LITUANICOS" žuvimo priežastį, kiek jai tas pavyks. Bet aš manau, kad Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybė turėtų tuo dalyku susirupinti, nes Darius ir Girėnas buvo Amerikos veteranai ir Amerikos piliečiai.

Prisiminus šiuos visus faktus, Darius ir Girėnas tampa tuo labiau garbingesniais musų tautos didvyriais, nes jie ne susikulė del kokio nelaimingo atsitikimo, bet žuvo! Mes nežinom, ar jie žuvo del organizuoto vokiečių kerštо, ar del vieno kito vokiečių karštagalvio kaltės! Bet aišku tai, kad musų lakunai Atlantiko nugalėtojai buvo pakirsti. Ne gamtos prajovai, bet keli karštagalviai pastojo jiems kelią į džiugaujančią Lietuvą!

Tad mes, Amerikos lietuviai, jei esam Amerikos ir lietuvių tautos patrijotai ir jei esam teisingi žmonės, organizuotai prašykime Amerikos vyriausybės, kad ji ieškotų teisybės ir ištirtų tą skaudžią mums tragediją. Visi musų susivienijimai, didžiosios organizacijos ir atskiros draugijos tegu rašo prašymus į Washingtoną. Nebukim bailiai ir apsileidę! Dariaus ir Girėno nekalto kraujo praliejimas tegu sujudina visą musų tautą. Visi reikalaukim teisybės išaiškinimo ir reikalaukim nors tiek, kad musų didvyrių nužudytojai butų tinkamai nubausti! Mes nemanom sukilt prieš vokiečių tautą ar Vokietijos valstybę, bet turime reikalauti bausmės tiems vokiečių išgamoms, kurie lietuvių tautos ir pasaulio didvyrius nužudė! Vieningai ir organizuotai rekalaukime to! Parodykim pasauliui, kad kiekvienas lietuvis stoja už savo tautos neliečiamybę bei garbę ir visa musų tauta stoja už kiekvieną lietuvį! O jei musų dvasia silpna, ieškokime stiprybės Dariaus ir Girėno žygyje ir jų savanoriškoje aukoje. Vienas už visus — visi už vieną!

O Jus, musų didvyriai — Vyties Kryžiaus Kavalieriai, ramiai ilsėkitės Lietuvos didvyrių žemelėje... Bukite ramus: mes tinkamai apginsime Jusų žygio garbę ir nekaltų Jusų auką! Mes dar turime pakankamai stiprios lietuvybės dvasios, o Jusų žygis ją dar labiau sustiprino!

P. Jurgėla

Užuojautos Telegramos

VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETAS
Br/Mrk/Br — Nr. 3664
Kaunas, 1933 m. liepos 19 d.
Ponui P. Žadeikiui,
Lietuvos Generaliniam Konsului
New Yorke

Didžiai Gerbiamas pone Konsule,

Šiuo nuolankiai prašau Tamstą perduoti Vytauto Didžiojo Universiteto, visos profesuros ir visos studentijos, giliausią užuojautą karžygiškai žuvusių garbingų lietuvių lakunų, Dariaus ir Girėno, tėvams ir giminėms.

Kaip visa Lietuva, taip ir Universitetas laukė jų atvykstant, bet žiaurus likimas atnešė tikrą tragediją. Deja, žmonijos istorijoje ne vieno didvyrio pastangos yra pasibaigusios tragingai, ir vis delto, tokios tragedijos duoda daug moralinės naudos žmonijai. Taip ir musų garbingų lakunų Dariaus ir Girėno, karžygiškai žuvusių musų tautos atmintyje, kaip viena tų dvasios brangenybių, kurios apsupa tautos gyvenimą ypatingu grožiu ir stiprina tautos dvasines jėgas sunkioje kovoje už geresnę ateitį.

Lietuvos Universitetas niekuomet neužmirš Dariaus ir Girėno. Jiedu visuomet pasiliks musų jaunimui ir musų senąjai kartai gražus tikro žmoniškumo, sielos skaidrumo, drąsumo ir pasiryžimo pavyzdys.

Su didžia pagarba,
(parašas) Prof. V. Čepinskis
Rektorius

DIVISION OF AVIATION
City of New York
DEPARTMENT OF DOCKS
FLOYD BENNETT FIELD
Municipal Airport
New York City, N. Y.
July 25, 1933

Hon. Paul Žadeikis,
Lithuanian Consul General,
11 Waverley Place,
New York City.

My dear Consul General:

Permit me, on behalf of the staff and personnel of Floyd Bennett Field, to express to you and your conutrymen our sympathy in the loss of Captain Stephen Darius and Pilot Stanley Girėnas.

These boys, during their stay at the municipal airport, became very dear to everyone on the field. Their preparation for the flight was one of the most thorough that we have witnessed. Due to the fact that they were on the field longer than most proposed transatlantic flights, we had a greater opportunity to know and enjoy their friendship.

May this in some small way express to you what a great privilege it has been to know Captain Stephen Darius and Pilot Stanely Girėnas.

With kindest personal regards, I am,

Sincerely yours,
J. Nelson Kelly
Manager of Airport

TELEGRAMOS NUORAŠAS

N26 44-BN New York, N. Y., 1243P, July 18, 1933

Hon. P. Žadeikis, Consul General of Lithuania, 11 Waverley Place, New York, N. Y.

Please accept the expression of sincere sympathy at the tragic death of the two valiant Lithuanian Fliers who lost their lives on German soil after their outstanding achievement in transatlantic flying stop Germany admires the two Lithuanian heroes and deeply deplores their tragic fate.

Dr. O. C. Kiep
German Consul General —
1256P

SWEDISH AMERICAN LINE
21 State Street
New York, N. Y.

G. Hilmer Lundbeck,
U. S. Managing Director.
July 19, 1933

P. Žadeikis, Esq.,
Consulate General of Lithuania,
11 Waverly Place,
New York, N. Y.

My dear Consul General:

We all followed with great interest the story of Captain Stephen Darius and Stanley Girėnas departure from New York in their attempt to reach Kovno, Lithuania in a non-stop flight.

The tragic end of their heroic undertaking has exacted the most heartfelt grief and sympathy, especially from their own countrymen, and representatives of other friendly nations.

Permit me, in behalf of the Line and our Managing Director, to express our sincere condolence and our sympathies in the great loss that Lithuania and the United States have suffered trough the misfortune of these two airmen who almost had attained their goal when the tragedy occurred.

Sincerely yours,
P. T. Hanson

GEH/AEJ

V. M. KLAUSUTIS

PATAIKIAU ĮSKAUDŽIĄ VIETĄ

"Naujienoms" Nepatiko Mano Pareiškimas, Kad Socialistų ir Kapitalistų Spauda Veda Anti-Sovietišką Propagandą

Esu parašęs kritišką straipsnelį, kuriame nurodžiau, kad musų spauda tankiai netaktingai pasielgia naudodama neteisingas, propagandines žinias. Ypatingai kritiškai įvertinau "Vienybėje" tilpusį editorialą p. J. Tysliavos. Neblogu t i k s l u teisingumo delei, del labo pačios "Vienybės" prestižo parašiau keletą kritiškų pastabų. Ir bešališkai nurodžiau, kad p. J. Tysliava persudino savo redakcijinį straipsnį rusiš'ku kanibalizmu, nupasakodamas apie saus mečio ir civilio karo metų badą ir marą Pavolgyje.

Aprašymą rusų kanibalizmo, bado ir maro tragedijos Volgos srityse, laikau neatitinkamu įvykusiems faktams. Badas buvo iš priežasties sausmečio, pasaulinio ir civilio ilgametinio karo. Šitą faktą pripažįsta ir pats social-oportunistas Aleksandras Karensky savo knygoje: "The Catastrophe". Bet "V." editoriale, neigiamame Sovietų Rusijoj politišką rėžimą (komunizmą), skaitome, kad badas ir maras yra delto, kad komunistai Rusiją valdo. Šitokias nesąmones ir "Naujienų" pisoriai tankiai parašo, arba, pasiskolinę iš kapitalistškos spaudos propagandnes žinias patalpina savo dienrašty. Gi kas link p. Tysliavos netakto, pasinaudojime propagandinėmis žiniomis, galima but nutylėti, per neapsižiūrėjimą, arba del stokos sąvokos netaktas padarytas, bet "N." apžvalgininkui noriu trumpai atsakyti.

"Vienybei" ar kitam rimtam iš Amerikos lietuvių laikraščių, neverta naudotis klaidingomis — propagandinėmis žiniomis. Jeigu butų apmokama propaganda, tai nutylėčiau, nes šiais materializmo laikais, Amerikos laikraščiai už dolerį by ką parašo. Taigi, jei "V." ar "N." gautų užmokėti už anti-Sovietiškos propagandos žinias, nieko nesakyčiau, nes žinau, kad musų laikraščiams reikia gyventi, jų redaktoriams valgyti ir batus devėti, švarkelį turėti, pinigai reikalingi. Bet "Vienybė" negauna apmokėti už Rusijos adrisu propagandines žinias ir editorialus, tai neprivalėtų tokias žinias imti ir talpinti ir jomis savo laikraščio skaitytojus klaidinti. Šituo tikslu kritiškai išsireiškiau, negalėdamas toleruoti kanibališką p. Tysliavos editorialą. Primetimas rusams kanibalizmo tai labai išpustas, perdėtas dalykas.

Bet chicagiškų "Naujienų" apžvalgų pisorius iš m a n o straipsnio "prisiskaldė malkų vežimą". Jis piktai išsišiepė ir dantis savo rodydamas man sako: "Nuo to laiko, kaip Brooklyno "Vienybė" atsuko nugarą fašizmui, pastebima įdomus persiorganizavimas t a u t i š k a m e fronte. Aršiausieji fašizmo pakalikai ėmė dabartinius "Vienybės" vedėjus atakuoti ir ieškoti užuojautos pas komunistus". Tokią giesmelę užgieda "N." apžvalgų rašėjas. Jis pakrikština mane fašistu (ir dar kokiu!) ir kartu padaro mane simpatiku komunistams. Tai bent išvada ir protas to pisorio. Taipgi, įdomu žinoti apie kokį persiorganizavimą jis kalba? Butų gerai, kad jis atviresnis butų ir aiškiau mums pasakytų apie kokį persiorganizavimą jis rašo?

Toliau, šis "Naujienų" apžvalgininkas pasakoja: "Amerikos Lietuvyje", girdi, V. M. Klausutis (Čekanauskas-Chase), kurio kandidaturą į SLA. Pildomąjį Komitetą rėmė Ginkus ir Valaitis (suprask "V." b-vės pirm. ir redaktorius) — "rašo ilgą pamokslą p. J. Tysliavai, kad girdi, nereikia bolševikų ir jų dvasiškio tėvo Lenino šmeižt, kuris pripažintas humanistų ir politikoj genijum".

Nors apžvalgininkas Tysliavą ir palaiko, tačiau nenuginčina fakto, kuriuo istorikai Leniną pripažysta kaipo humanistą ir politišką geniją! Šis "Naujienų" social-oportiunistas pavydi Leninui garbės ir humanizmo ypatybių bei politiško genijališkumo. "N". apžvalgininkas susirinko tam tikrus žodžius iš mano straipsnio, iškraipydamas mano mintis ir išvadas, daro citatas, kuriomis bando parodyti mane savo skaitytojams, kad štai V. M. Klausutis tapo aršiausias fašistas ir kartu komunistų simpatikas! Tai bent apžvalgininko logika.

Aš turiu pasakyti "N". apžvalgininkui, kad komunizmą, socializmą ir fašizmą įvertinu lygiai. Šie politiški elementai vieni kitiems labai artimi savo taktika, skiriasi šiek tiek idealizmu. "Naujienų" pastogėje sėdinti socialistai yra auklėtiniai Karolio Markso apaštalų, garbintojai bei propagatoriai Markso politiškos, sociališkos ir ekonomiškos idėjos. Skirtumas tarpe socialistų ir komunistų yra tokis: komunistai yra griežtai realistai — socialistai, vykdintojai M. Markso sociališkos filozofijos teorijų, bando pritaikinti tas teorijas realiame valstybės bei žmonių draugijos gyvenime. Tą savo vykdymą veda diktaturos — despotizmo budais. Gi socialistai, gyvenanti "Naujienų" pastogėje ir jiems panašus, yra idėjoj Marksistai, o praktikoje oportunistai. Ir kaipo tokie, jie nesutinka su komunistais, skiriasi nuo jų kaip žiema nuo vasaros. Leninas, tai Markso filozofijos vykintojas Rusijoj, jis revoliucijos metu atsiskyrė nuo social-oportunistų; su Trockiu atvyko į Maskvą, išvaikė carsistus ir social-oportunistus ir suorganizavo socialistišką valstybę pagal Markso teoriją. Tatai nenuostabu, kad social-oportunistai nekenčia Lenino ir jo pasekėjų, nes Leninas suskaldė social-oportunistų politišką oligarkiją, nepaklusnius išvijo, atėmė iš jų šiltas vietas ir kartu — progas gyventi žemės "Rojuje".

Tokis mano pareiškimas tilpęs "A. L." social-oportunistams nepatiko, delto jie mane pakrikštino per "Naujienas" komunistų simpatiku, o už p. Tysliavos kritiką, padarė aršiausiu fašistu. Reiškia, pagal "N." apžvalgininko sąvoką ir logiką, aš esu komunistas ir fašistas — kartu?! Tai bent išvada. Be abejonės kad "Naujienų" apžvalgininkas butų nutylėjęs, jeigu aš savo straipsny nebučiau prisiminęs socialistus, jų anti-Sovetišką propagandą. Taipgi, prisiminiau kitą faktą, pav., kad social-demokratai Italijoj, Vokietijoj ir Rusijoj bei kituose kraštuose buvo tokie molio motiejai, kad Leninas, Mussolinas ir Hitleris galėjo jiems įspirti į užpakalį. Jų ilgametinį organizacinį veikimą, rengimą "raudonos revoliucijos" sunaikino ir į dulkes pavertė.

Juk faktas yra, kad social-oportunistai turėdami valdžią savo rankose Italijoj, pamatę Mussoliną su buriu fašistų ateinantį į Romą, išsigando ir išbėgiojo. Panašiai atsitiko ir su Aleksandro Karenskio revoliucija Rusijoj, kuomet Leninas su Trockiu pasirodė ant revoliucijos scenos. Vokietijoj social-oportunistai per dešimts metų revoliuciją ir darbininkams rojų ant žemės žadėjo, bet beperėdami sociališką revoliuciją, susiaugino didelius pilvus, gavo minkštas galvas, fiziškai ir protiškai susilpnėjo, morališkai ir politiškai subankrutino, todel savo rankose valdžią neišlaikė, užleido Hitleriui. Lietuvoje social-demokratai atėję liaudininkams į talką kraštą valdyti, savo valdymu pagamino sąlygas ir galimybes krikščionims — demokratams nuversti socialistų-liaudininkų valdžią. Šie faktai kaip su pirštu rodo, kad musų vadinamieji social-oportunistai yra lygųs Romos katalikų kunigams: pastarieji žada žmonėms po mirties daugaus karalystę, gi social-oportunistai žada darbininkams — liaudžiai rojų ant žemės, bet kaip vieni taip ir kiti savo prižadų dar nešpildė ir neišpildys, nes jiems ne prižadai rupi, o prižadų budu gaunami iš darbininkų doleriai. Jie yra prisidengę K. Markso politiškai-sociališkos filozofijos skraiste biznį daryti, bet ne Markso socializmą vykdinti. Todel Leninas negali buti draugu Lenino — komunistų.

Man nesvarbu kokie socialistų su komunistais santykiai, nesvarbi jų ideologija ir ne delto kritiškai atsiliepiau į Tysliavos anti-komunistišką bei kanibališką edtorialę. Išsreiškia kritiškai delto, kad mano nuomone, tautiško laikraščio redaktoriui nepridera nepamatuotai užmesti rusams kanibalizmą, nes rusai nebarbarai. Neverta neigti komunistų rėdą Rusijoj, kuris yra geresnis už seniau buvusį Caro rėdą. Niekinti Leniną, perstatyti jį kanibalizmo šalininkų, tai yra neįtikinamas argumentas, nes Leninas buvo kilnios dvasios žmogus, inteligentas, kilnioj šeimoj užaugęs. Mes galime nesutikti su jo politiška pasauliažiura, bet reikia pripažinti jam po pavildėtą ypatybę humanizme ir jo politikoje genijališkumą, nes jis įrodė pasaulio žmonijai, kad nugalėjo šimtą kartų galingesnes opozicijos jėgas, sugebėjo parodyti neaprastą gabumą organizacijos kuryboje. Šie faktai nenuginčinami. Tatai "Naujienų" apžvalgininkas gali susiraitetes rėkti ir apetitais svaidyt visus, kurie nesutinka su jo nuomone ir idėja, bet faktai palieka faktais, jis jų nenuneigs. "Naujienų" apžvalgininkas geriau padarytų teisybę rašydamas negu propagandines, klaidingas žinias savo dienrašty skleisdamas. Melagingų propagandinių žinių platinimas nesunaikins komunizmo, neišmokins savo skaitytojus pasauliažiuros. Niekinant kitus žmones yra atliekamas aktas savęs paniekinimui. Rodos, kad tokis yra "Naujienų" apžvalgininkas ir nenuostabu, k a d "Naujienos" tokiais raštais užpildomos labai tankiai. Lietuvos liaudis ir liaudininkų partijos šulai pasitikėdami social-oportunistams, gavo politiškai nukentėti. Liaudininkai gailisi, kad social-demokratus į talką krašto valdyme kvietė.

—o—

Politika Ne Vietoj

"Amerikos Lietuvio" No. 30-tame tilpo žinutė iš Brooklyno, kurioj yra štai kas pasakyta:—

"Čia eina gandai, kad į sekančius S.L.A. prezidentus kandidatuos iš Socialistų pusės adv. F. J. Bagočius. Gi tautininkai statysią "Vienybės" bendrovės pirmininką X. Strumskį ir St. Gegužį. Jeigu toki kombinacija susieitų, tai be abejonės, kad Socialistai valdys Susivienijimą, nes p. Bagočius bus išrinktas prezidentu".

Susivienijimas Lietuvių Amerikoj yra broliškos pašalpos organizacija, kurios nariais gali buti, ir yra, asmenis įvairiausių religinių, ekonominių ir politinių orientacijų ir nusistatymo. Todel Susivienjimo narius negalima dalyti į "negeistinus", kokiais, nekurie asmenis nori socialistišku pažiurų narius paženklint.

Į mųs Amerikos lietuvių politiškus nusistatymus jau laikas yra rimčiau žiurėti. Mes nėsam čionai jokiu politišku faktorium šalies gyvenime, ir todel žymiai skiriames nuo socialistų, liaudininkų arba tautininkų Lietuvoj, kur jie aktualiai šalies politikoj dalyvauja ir tautos ekonominę ir politinę tvarką nulemia. Amerikos lietuviai socialistai, neabejoju, remia socialistų kandidatus į politiškas vietas ir stengiasi paskubinti dabartinės draugijinės tvarkos permainą, kad tuomi padaryti geresnes sąlygas biednuomenei, proletariatui, darbininkams. Argumento dėlei, daleiskim, kad socialistų tikslai ir siekiniai yra tik utopija, svajone, realybėj neįgyvendinama tvarka, bet ar negeriau ir teisingiau yra gerbti asmenį, kurs tankiai su dideliais sau materialiais nuostoliais — profesijoj, bizny, draugijiniuose sątykiuose — yra idealistas, svajoja a p i e geresnę žmonijos tvarką, kurioj bus daugiau teisybės, lygybės, broliškumo, vietoj dabartinės tvarkos, kurioj kovoj už buvį mes esam verčiami lipti per lavonus savo brolių, kad palaikyti gyvastį savo kune ir suteikti reikmenis savo šeimai, dabartinėj tvarkoj, kurioj žmogus žmogui yra priverstas tankiai but vilku? Kodėl idealistas, (kokiais yra diduma Amerikos lietuvių socialistai) yra labiau "negeistini", kaip tie asmenis,' kurie budami tos pačios draugijinės sistemos aukomis kokiais socialistai yra—neturi jokių nusistatymų, jokių idėjų, jokio tikslo, apart pripildymo nepermaldaujamo pilvo? Socialistų balsavimas, padėkim sau, už Norman Thomą į Jungtinių Valstybių prezidentus negalėjo turėti didesnės įtekmės į mųs Amerikos lietuvių kulturinį ir nacionalinį gyvenimą ir veikimą, kaip nesocialistų balsavimas už pp. Hoover arba Roosevelt. Dalyvavimas šios šalies politikoj, vienos partijos ar kitos, taipgi beveik jokios įtekmės neturi į padėtį arba likimą mųs tautos arba musų Lietuvos valstybės. Todel aktualiai, mes, Amerikos lietuviai esam akademiškais socialistais, akademiškais demokratais, tautininkais (fašistiškų diktaturų šalininkais), monarchistais ar tam panašiai.

Rinkimai į Susivienijimo Pildomąją Tarybą nėra panašus į rinkimus, sakykim, į Lietuvos seimą arba į Lietuvos prezidentus. Susivienijimas yra nepartinė organizacija, visi nariai yra lygųs ir geri, nežiurint į jų persitikrimus, idėjas, principus arba net jų stoką. Ši organizacija negali ne priskubinti socializmo ne jo atėjimą nutolinti, nežiurint ar jos valdyboj bus visi socialistai ar joj nė vieno nebus, nes šios organizacijos tikslai nieko bendro su politika arba ekonomija neturi, todel ir gąsdinimas ramių narių socialistišku baubu (... Socialistai valdys Susivienijimą, nes p. Bagočius bus išrinktas prezidentu...) yra visai ne vietoj. Susivienijimo Pildomosios Tarybos rinkimai yra tuom svarbu, kad į Tarybą patektu kompetentiški, sumanus žmonės ir tokiu budu, kad atitaisyti tuos milžiniškus nuostolius, kuriuos Susivienijimas del įvairių priežasčių panešė.

Ar adv. Bagočius yra kompetentiškas savo mokslu, patyrimais ir gabumais įnešti naują jiegą į Pildomąją Tarybą, tai yra kitas klausimas, bet tas neturi nieko bendro su jo politiškais persitikrinimais, nedaugiau kaip turi bendrą faktas, kad p. Strumskis yra tautininkas, ar p. Gegužis sandarietis. Tvarkant fraternalės organizacijos reikalus socialistas adv. Bagočius gali but tikras mulkis, o vargoninkas tautininkas Strumskis tikras genijus, arba vice versa, bet tą tik ateitis gali mums patikrinti.

Adv. Bagočius nekandidatuos iš Socialistų pusės. Viena, kad Bagočius nėra socialistų organizacijos narys nuo 1909 m., nors jis yra socialistiškų pažiurų žmogus ir socialistų simpatikas, ir todel joki socialistų organizacija jį savo kandidatu negali statyti, nes jis nepriklauso partijos disciplinai ir įsakymams, o antra, Amerikos lietuviai socialistai pilnai supranta ir įvertina faktą, kad Susivienijimas yra bepartyvė Amerikos lietuvių savišalpos organizacija, ir niekados nepadarys tos klaidos, kad savo politiškus ir principialius nusistatymus kišti t e n kur jiems visai nėra vietos. Socialistai, Susivienijimo nariai, buvo griežtai priešingi komunistų pastangoms "užkariauti" Susivienijimą savo partijos reikalams; socialistai buvo taipgi priešingi pastangoms fašistų organizacijų ir sandariečių, kurie taipgi Susivienijimą mano jų nuosavybė esant. Socialistai buvo vieninteliais, kurie stengės ir stengiasi Susivienijimą nepavesti jokiai išlaukiniai organizacijai arba politiškai partijai, ir todel kada komunistai turėjo praeituose rinkimuose grynai saviškių kandidatų sąrašą, kada tautininkai turėjo panašų iš saviškių, į socialistų remiamą sąrašą įėjo ir socialistiškų persitikrinimų asmenis (nė vienas partijos narys!), ir sandarietis, ir tautininkas ir bepartyviai. Taigi nėra jokios baimes apie socialistų Susivienijimo valdymą.

Nuo savęs taipgi turi pridurti, kad "adv. Bagočius nekandidatuos iš Socialistų pusės". Jei Susivienijimo kuopos nariai ras reikalinga perstatyti Bagočių į kokią nors vientą Susivienijimo Pildomojoj Taryboj, Bagočius kandidaturą priims, kad tarnauti organizacijos nariams, kurie jam pasitikėjimą išreikė ir pačiai organizacijai, bet pats Bagočius nesispraus, neagituos ir net savo artimiausių draugų neprašys, kad jį remtų, nominuotų arba už jį agituotų. Susivienijimo nariai pažįsta savo organizacijos darbotojus, ir but gerai, kad politikieriai ir skymeriai leistų Susivienijimo nariams patiems pasirinkti kandidatus į savo organizacijos viršininkų vietas. Susivienijime nė politikai, nė politikieriams vietos nėra: ta organizacija yra pašalpinė, o ne politinė.

Adv. F. J. Bagočius

Atvirutės!

Pasiskubinkit Jas Isigyt

Kazimieras G. Lukšys ką tik buvo sustojęs Worcestery (Mass. valstijoj) ir rodė iš Lietuvos krutamus paveikslus. Vėliau buvo užėjęs į Amerikos Lietuvio knygyną ir paliko atviručių iš įvairių Lietuvos miestų. Atvirutės puikiai nufotografuotos ir vaizduoja gyvus žemiau talpinamus Lietuvos vaizdus iš sekančių vietų:

Airiogalos	Lazdijų	Salakų
Alytaus	Lelių	Salantų
Aukštadvario	Leliunų	Sidabravo
Betygalos	Leipalingio	Sintautų
Biržų	Liškevos	Skaudvilės
Čekiškės	Mažeikių	Skuodo
Daugų	Mažionių	Stulgių
Ežerėnų	Meškučių	Šilavos
Garliavos	Miraslavo	Švėkšnos
Grinkiškio	Mosiedies	Taujėnų
Griškabudžio	Marijampolės	Tytavėnų
Joniškėlio	Naumiesčio Š. A.	Tauragės
Joniškio	Naumiesčio T. A.	Telšių
Jezno	Nemakščių	Utėnos
Josvainio	Onuškio	Udrijos
Kaltinėnų	Panevėžio	Ukmergės
Kalvarijos	Papilės	Veisiejų
Kartenų	Pakražantės	Viduklės
Kazliškio	Pakruojo	Višakio Rudos
Kazlų Rudos	Paliunės	Vabalninko
Kelmės	Pilviškių	Vadoklių
Krekinavos	Plungės	Varnių
Kretingos	Pumpėnų	Veliuonos
Kuršėnų	Ramygalos	Vešvenų
Kvėdarnos	Raseinų	Viekšnių
Kupiškio	Raudenų	Vilkaviškio
Kamajų	Smilgių	Vilkijos
Kauno	Šakių	Vilniaus
Kėdainių	Stakliškio	Vosiliškio
Klaipėdos	Šeduvos	žaslių
Kražių	Šiaulėnų	žagarės
Krosnos	Šiaulių	žeimių
Kupiškio	Šilalės	
Kurtavėnų	Seirijų	
Laukuvos	Seredžiaus	
	Simno	

Norintieji įsigyt kaikuriuos iš viršuje sužymėtų Lietuvos vietų ir miestų vaizdus atvirutėmis, galit juos gaut Amerikos Lietuvio Knygyne sekančiu patvarkymu: Kas prisiųs 25¢, tas gaus 3 vaizdus; kas prisiųs 50¢, tas gaus 7 vaizdus; kas prisiųs $1.00 tas gaus 14 vaizdų. atvirutėmis. Viena atvirutė 10 centų. Kreipkitės sekančiu adresu:

AMERIKOS LIETUVIO KNYGYNAS
14 Vernon St., Worcester, Mass.

Amerikos Lietuvio Piknikas

DEPRESIJOS UŽBAIGIMO LAIKOTARPYJE

Tai faktas – Suv. Valstijų Administratorius Johnsonas skelbia, kad prieš Labor Day jau bus pakviesta 6,000,000 darbininkų atgal į darbą. Tai bus ženklas užbaigimo depresijos. Todel bus svarbu mums dalyvaut šiame nepaprastame depresijos užbaigimo piknike, kuris įvyks

Sekmadieny, Rugsėjo-Sept. 3-čią, 1933

PRIEŠ PAT "LABOR DAY"

MAIRONIO PARKE

SO. QUINSIGAMOND AVE., SHREWSBURY, MASS.

(Ten kur pereitais metais buvo) — (Prie Quinsigamond ežero kranto)

Piknikas Prasidės Tuojau Po Pietų

Šis Amerikos Lietuvio piknikas bus istorinis, nes jame dalyvaus tukstančiai lietuvių iš visų Naujosios Anglijos lietuvių kolonijų. Jis bus atmintinas, nes su tąja diena 125 milijonai Suv. Valstijų gyventojų, o jų tarpe ir vienas milijonas lietuvių, pasiliuosuos iš po ilgametės depresijos jungo. Piknikas bus paįvairintas muzikale programa, sportu, plaukimo ir kitokiomis pramogomis. Taipgi bus žymųs kalbėtojai, kurie palies svarbius šių dienų klausimus.

Kviečia Visus Dalyvaut, kad paremt savąją spaudą,

"AMERIKOS LIETUVIO" ADMINISTRACIJA

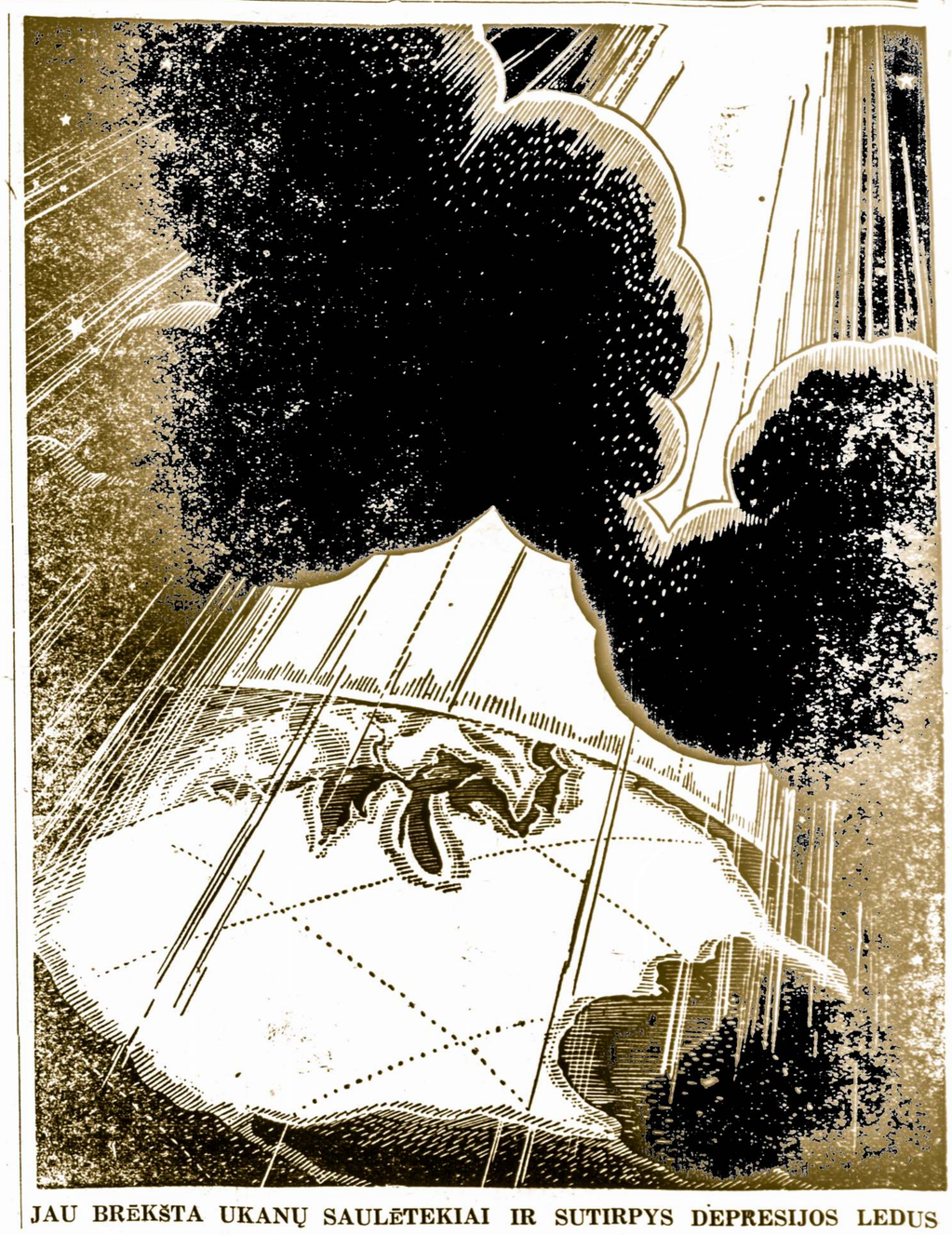

JAU BRĖKŠTA UKANŲ SAULĖTEKIAI IR SUTIRPYS DEPRESIJOS LEDUS

Iš Naruševičiaus Raštų

KEMBLE

Kuomet Kemble buvo teatro pirmininku Vovent Garden's, atlankė jį tulas ponas, norėdamas susitarti del sąlygų priėmimo savo dukters ant scenos. Apie tą-pat valandą Kemble taip-pat laukė atsilankymo arklių pardavėjo, kuris jam turėjo atnešti žinią kas link pirkimo kumelių, o manydamas, kad tai ištikrųjų kumelės faktorius, iškarto jį šiais žodžiais užkabino:

— Kiek jinai turi metų?

— Praėjusį gegužės mėnesį pabaigė šešioliką metų — atsakė atvykusis ponas.

— O!... truputį persena, sunkesniam darbui ją negalima naudoti:.. bet ar ji pakankamai rami?

— Ak ir dar kaip, nežinau ramesnio tvarinio pasauly — atsakė nepažįstamasai, truputį nustebintas originaliu budu Kemblio išsireiškimo apie jo dukterį.

— Ar jinai jau senai Londonan atvyko?

— Prieš savaitę; atvažiavo su manimi iš Grimstead..

— Ar yra pakankamai paruošta — išlavinta?

— Ponas Thelwell paskyrė jai kelioliką pamokų...

— Ar yra įpratinta stovėti tarpe filiorių?

— Prisipažįstu, kad tamstos klausimą neaiškiai supratau...

— O pagaliau neverta apie tai kalbėti; jeigu jinai turi tas dorybes, apie kurias man tamsta sakai, tai jau aš ją suvaldysiu...

— Palieku tamstai tai pripažinti, jinai laukia žemai, gal ponas direktorius nori ją pamatyti, tuojaus ją čia atvesiu...

— Čia atvesi? — sušuko Kemble su pasityčiojančiu juoku — palik tai mano tarnautojams, ją nuves į arklidę, tenai p a l a u k s, kol ateisiu asmeniniai ją apžiurėti...

— Į arklidę? — sušuko nepažįstamasai su beaugančiu nusistebėjimu.

— Tikrai! o jeigu, kaip tamsta tvirtini, jinai rami ir gero sudėjimo, o prie to sveika, esu pasirįžęs ją įsigyti. Mano bičiulis Vactonas dabar rašo melodramą, kurioje aš išeinu, taigi, jeigu pasitarimas ligi pabaigai dasitęs, tai ant jos nugaros josiu į sceną...

— Kas! ką? ant mano dukters nugaros? kas tai? ar tamsta mane nori užgaut?

— Šimtą kartų prašau tamstą dovanoti, bet ar ne tamsta atvykai iš Kumberlando žirgyno?

— Kur tau! atvažiavau iš Grimstead'o!

— Su arkliu?...

— Ne! su duktere.

— Gailestingas Dieve! — sušuko sumišęs Kemble — taigi tolydžio buvau apsirikęs! Na, tai bent gerai — pridurė, vartojant gniužtę tabako ir slepiant po juo pasirodžiusį nusišypsojimą — kad buvome vieni ir kad šis nuotikis tarp mudviejų paslaptyje pasilieka.

MOLIERE

Vieną kartą garsus anglų artistai Kemble buvo pakviestas pietauti pas lygiai tokį pat garsų francuzų tragiką Talmy. Visa draugystė susidėjo iš pačių artistų, literatų ir pasaulinių garsenybių; kalbėta apie Šekspyrą, o vėliaus pasikalbėjimas perėjo ant Kornelio, Racino, Voltairo ir Krebillono. Michot, ligšiol betylįs, kreipėsi į Kemblą, sakydamas:

— Bet ponai, apie Molierą ar pamiršot.

— Taigi — atšovė Kemble — bet Moliere ne francuzas.

— Kaip tai! Moliere ne francuzas? — paklausė nustebęs Michot, neramiai kedėj besisukantis.

— Ne, tamsta — sausai atkirto Kemble. — Dievas tarė vieną kartą: "Turiu sutvert tokį žmogų, kuris, tiesą sakant į akis salia to, žmones prie juoko paskatintų — k u r i s ant scenos perstatytų gyvą ir veikiančią visuomenę — ir sutvėrė Molierą. Supuolė atsitikimas, kad Moliere bepuolant ant žemės, pataikė besisukant ant Francuzijos, o taip pat galėjo užkliuti į Angliją, Italiją arba Vokietiją. Taigi Moliere nėra francuzas, o visai Europai priklauso". — Ir ištikrųjų, tokių garsenybių, kaip Moliere, nedaug pasaulyj terandama.

KRYPSNYS

Kokiam krypsnyj, gerbiamoji poniute, manai lavinti savo vienturtį?

— Aš ponuli, norėčiau jį išlavinti kryponyj gero apsivedimo.

ŠIS-TAS APIE MELAGIUS

Tulas jaunikaitis, gerai žinomas iš savo melo, norėjo vieną kartą nepastebimai apleist draugystę, tačiau jis savo laiku sulaikytas, klausiant primigtinai, i d a n t prieš tai pasakytų, kur eina? Jaunikaitis, priimant veido išraišką, daug duodančią prie užsimąstymo, gynėsi prisipažinti... "Pasakyk — šaukė vienas jo draugų — ir taip nieks tau nepatikės".

Tulas žinomas melagis gyrėsi draugystėj, kad paprastai laike penkių minučių jis pusę mylios galįs nuvažiuoti. Pasigyreliui nebetikint, paklausta numonės kito ten pat dalyvavusio melagio, ar jis galėtų tą štuką įrodinti. "Mano ponai — atšovė kitas melagis — taip važiuoti negalėčiau, bet tai meluoti, tai labai pigiai pataikyčia".

* * *

Tulas francuzų bajoras prižadėjo trim savo tarnautojam gausią dovaną, už ant greitųjų išgalvotąjį geriausiąjį melą.

"Aš dar niekuomet nepamelavau" — atsiliepė pirmasai. "Aš nors ir norėčia meluoti nesugebėčia" — teisinosi kitas. "O! mano draugai sako šventą teisybę" — pritarė trečiasai ir šis gavo prižadėtąją dovaną.

MOTERŲ VIEŠPATAVIMAS

Tulas klebonas prižadėjo paaukoti gavėniai maišą žirnių kiekvienam parapijos vyrui, kuris jam įrodysiąs kad neesąs po savo žmonos pantapliu.

Bet susirinkusieji vyrai laikėsi kažkaip ištolo, nedrįstant siekti pažadėtosios aukos.

Tiktai vienas iš jų nuėjo drąsiai į kunigą ir žiaurius kvotimus išlaikęs, gauna leidimą sau žirnių pasisemti.

— Prieteliau, delko tokį maža maišą atsinešei? — klausia jį klebonas.

— Va... aš norėjau paimt didesnį, bet man žmona nedavė.

— Ta...a...aip? turiu tave, paukšteli!.. na, grįąžk ir tu su tusčiomis rankomis namo! **J. Naruševičius**

AMERIKOS LIETUVIS SKAITYKITE ir PLATINKITE AMERIKOS LIETUVĮ

UŽ SPAUSDINTĄ ŽODĮ

("Saulutės" šimtąjį numerį ir penktuosius ėjimo metus minint).

Štai šimtą jau kartų sutvisko "Saulutė",
Štai šimtą jau kartų nudžiugo vaikai;
tik penkti dar metai — dar taip ji jaunutė,
bet jau nemaži nuveikti jos darbai.

Juk tiek malonių ir švelnių atminimų
"Saulutė" jaunuoliui užaugus suteiks —
vaikystės svajonių, darbų ir veikimų
gyvenimo jokia banga neįveiks!

Žinių toks gausumas — akiratis plinta,
poezija dažo jį grožio varsa,
galvojimas, širdys, jausmai — taip ir kinta,
ir darosi vaiko esybė kita!

Kadaise vaikus vien motutės mokino
ir slėpė lietuviškas knygas, raštus —
dabar jau spauda musų jėgas mėgina
ir lanko namuose net musų vaikus!

Malonus skaitytojai musų "Saulutės!"
Lietuvių tautos jus — tikrai ateitis,
kuri, kaip ir jusų svajonės jaunutės,
pražydus gražiai laumės juosta sušvis.

Skaitykite savo "Saulutę", vaikučiai,
paskleiskite ją kuo plačiau tarp vaikų,
kad jusų pastangų daigeliai jaunučiai
daug Lietuvai vaisių atneštų gerų!
Jus spausdinto žodžio paskleiskite gandą,
žiurėkite — turi jos siekti visus!
Tamsuolių čionai ateitis teneranda —
dabar jau sukurkite saulės laikus!
Kai savo "Saulutei" padėsite kilti —
iš jos spindulių ir visiems patekės
ta Saulė motutė, kurioje sušilti
lietuviai visi savo žemėj galės!

Arėjas Vitkauskas

IVAIRUMYNAI

Išėjo kažin kaip kartą jaunas žąsiukas pasivaikščioti lauke ir sutiko burį žąsų.

Sutvojo žėsiukas sparnais iš džiaugsmo.

— Sveikos, pp. žąsys! — šaukia.

— Sveikas, — atsako.

— Tai kur jusų tokią daugybę varo?

— Į miestą. O kaip manai, kiek musų?

Žąsiukas nepagalvojęs sušuko:

— Šimtas! (Nusijuokė žąsys).

— Mažai, — sako, — bet truksta: tai butų gera, jeigu musų tiek butų, bet tuomet reikia pridėti dar tiek, kiek musų yra; o paskui pusę to, kiek musų, ir dar ketvirtą dalį to, kiek musų, ir dar tave, keistuolį, paimti priedo. Tai kiek musų? (Nuėjo žąsys savo keliu) o musų žąsiukas stovi ir galvoja.

— Tai kiek jų? Tik, stebėtina!..

Musų Skaitytojų Žiniai

Mes norime prisimint gerb. savo skaitytojams, kad paskutinėmis dienomis Amerikos Lietuvio administracija išsiuntinėjo paraginimus del pasinaujinimo prenumeratos už Amerikos Lietuvį. Paraginimai buvo išsiuntinėti ir tiems musų rėmėjams, kurie Amerikos Lietuvį turi užrašę savo giminaičiams, Lietuvoje gyvenantiems. Ypatingai siuntinėjimas laikraščio Lietuvoje mums brangiai atsieina, todel prašytumem veikiai pasinaujint, kad galėtumem jiems siuntinėt be sutrukdymo.

Vasaros laiku, paprastai spaudos biznis sumažėja, o išlaidos laikraščio išleidinėjimui pasilieka tos pačios. Todel, ypatingai š i u o momentu atsikreipiam į tuos savo skaitytojus, k u r i ų prenumeratos y r a pasibaigę, tuojau pasinaujint ir gaut mums vieną kitą naują skaitytoją.

Am. Lietuvio Adm.

V. M. ČEKANAUSKAS

KAS DEMORALIZUOJA SUSIVIENIJIMĄ?

PRIEŽASTYS DEMORALIZACIJOS IR MORALINIO BANKRUTO MUSŲ VISUOMENIŠKAM GYVENIME

Amerikos lietuvių tautiniam visuomeniniam ir organizaciniam gyvenime, tankiai pastebėjome mažiau pastangų konsolidavimo negu demoralizavimo. Partinė netaktinga, nesąmoninga vadų akcija ir vadovybė provokavo ir vykdė musų visuomenėje demoralizaciją. Paseka tokių pastangų, part.niu netaktingų kovų, pagimdė suirutę pačiose partinėse organizacijose. Vadai partijų susilaukė ne tiktai kritikos, bet ir paniekos kaip iš visuomenės taip ir iš savo pasekėjų; disorganizacija partinėse organizacijose platinasi ir jau pasiekė visiško suirimo laispnio. Šitą liudną faktą labiausia pastebime L.S.S-goj ir Amer. Liet. Taut. Sandaroj. Abi šios organizacijos buvo išaugę su nemažu skaičiu pasekėjų, nemaža įtaka Amerikos lietuvių visuomenėje. Tačiau dabar šitų organizacijų ir jų vadų įtaka yra dingus.

Komunistų ir Romos Katalikų politiškos idėjos organizacijos dar šiaip taip pasilaiko. Priežastis jų pasilaikymo yra tame, kad šitų partijų idealizme ir vadovybėje randasi didesnis skaičius taktingesnių vadų, mažiau karjeristų, daugiau nuoširdžių idealistų, tatai drausmė ir partinis taktas bei savitarpinė santaika vienminčių grupėse Lietuvių kolonijose stovi aukštesniam laipsny negu kad buvo tautiniam demokratiniam lietuvių elemente — pas sandariečius ir socialistus. Todel, Romos katalikų ir komunistų organizacijose buvo ir tebėra daugiau pasisekimo ir patvaresnės ekzistencijos.

SUSIVIENIJIMAS TAPO DIRVA PARTINIŲ KOVŲ

Vadinamam tautiškai liberaliniam elemente partinė kova, pasibaigė partinių organizacijų fronte. Nors ALTS ir LSS sunyko ir pakriko, tačiau palikę jų vadai — "generolai" be kariuomenės, pradėjo sukti sau karjieros lizdus nepartiniame, Susivienijime Lietuvių Amerikoje. Pereitų kelių metų nuotaika Susivienijime Lietuvių Amerikoje aiškiai rodo, kad buvo atkakli kova vedama trijuose frontuose: sandariečiai — tautininkai; liberalinis demokratinis elementas nors nesugyveno geroje santaikoje, tačiau tankiai subendrino savo pastangas kovoje su komunistais SLA. kuopose ir laike rinkimų SLA' Pildomos Tarybos bei SLA. Seimuose. Socialistai budami nežymioj mažumoj, nevaidino jokios savarankiškos rolės partinės politikos kovoj, tačiau budami antagonistais komunistų, tankiai atėjo į pagelbą sandariečiams — tautininkams prieš komunistus. Šiuos faktus rodo pastarieji trys SLA. Seimai-Brooklyne, Baltimorėj, ir Chicagoj.

Prieš Brooklyne įvykstantį SLA. Seimą buvo pastebėta, kad socialistai buvo pasidalinę į dvi frakcijas: vieni nurodinėjo, kad Susivienijime turi but sudaryta koalicija Pildomoj Taryboj, kad jos personale turi buti atstovaujamos visos keturios politinės grupės: sandariečiai, tautininkai, socialistai ir komunistai. Šios nuomonės besilaikanti socialistai aiškino, kad tokia sudėtis Pildomoj Taryboj, butų labai naudinga pačiam Susivienijimui, nes kiekviena politinė grupelė butų patenkinta turėdama savo atstovus Susivienijimo Pildomoj Taryboj, tuomet butų visų politiškų grupių narių pasitikėjimas ir pasitenkinimas. Žodžiu, Susivienijime butų išvengta partinė kova ir demoralizacija. Toki argumentai atrodė labai logiški, solidarumo dvasią reiškianti. Bet tokiam pasiulymui buvo priešingi sandariečiai ir komunistai, pastarieji socialistų prileisti nenorėjo. Todel koalicija, kuriai komunistai ir sandariečiai nepritarė, neįvyko.

KODEL NEĮVYKO KOALICIJA?

Priežastis koalicijos atmetimo buvo ta, kad tuo laiku SLA. Pildomoje Taryboje esanti žmonės griežtai pasipriešino tokiai idėjai, SLA. organo "Tėvynės" redaktorius p. Vitaitis ir jam palankus SLA. organizacijos Pirmininkas, p. S. Gegužis, nepritarė. "Tėvynė" vedė agitaciją prieš by kokią koaliciją. SLA. organo redakcija visais laikais atliko politiško veikimo reikalus per savo biurą, ypatoje redaktoriaus. Įsakymai ir paraginimai kuopų veikėjams viešai per organą ir "konfidenciališkai" patiekti, nuneigė klausimą by kokios koalicijos. ALTS ir LSS centrų žmonės sutiko su SLA. organo nusistatymu ir SLA. Pild. Tarybos pageidavimu, tokiu budu, koalicija buvo neįvykdoma. Socialistai sutiko del jiems žadamų koncesijų Pildomoj Taryboj. Aišku, kad priežastis, kuri "Naujienų" ir "Keleivio" vairininkus palenkė, pastumėjo linkui SLA. organo ir SLA. Pild. Tarybos nusistatymo, tai pp. Vitaičio ir Gegužio sutikimas duoti koncesijas socialistams. Pasitarimai tarpe New Yorko ir Chicagos šulų buvo gana tankus ir širdingi. Šiuo atžvilgiu, Vitaitis gavo laimėjimus sau ir sandariečių politiškui nusistatymui. Socialistams prižadų neištesėjo, bet susiartinimas sandariečių ir socialistų tapo pasiektas, nes tam buvo kita svarbi politiškos taktikos priežastis, tai sandariečių — socialistų vienminčių glaudus bendradarbiavimas Lietuvoje prieš rinkimus į Seimą, po rinkimų sudarytas Ministerių Kabinetas iš liaudininkų ir social-demokratų, pagamino šiom dviem politiškom grupėm bendradarbiavimo sąlygas. Žodžiu, politiška taktika socialistų ir sandariečių buvo vienoda ir solidaringa. Atrodė, kad solidarumas liberaliniame ir socialistų elemente bus pagaliau atsiektas, kad kiekviena šitų politinių grupių viena kitos neneigdamos, veiks savo ribose, kad sandariečių ir socialistų dvikovai žuvus, demoralizacija šiose srovėse išnyks ir kartu Susivienijime bus daugiau solidaraus bendradarbiavimo. Komunistai prieš sandariečius ir socialistus Susivienijime pargalės nepasieks. Tatai tokiose aplinkybėse Susivienijime koalicija nebuvo pasiekta, politika iš Susivienijimo nebuvo pašalinta, kova sandariečių, socialistams pagelbstint visu tempu ėjo prieš komunistus, intrygos, atkakli kova Susivienijimo kuopose vyravo, demoralizacija platinosi. Ir tenka pasakyti, kad komunistai labai daug pasinaudojo iš tų demoralizacijų Susivienijime, savo partijai daug narių gavo, patraukdami nemažą skaičių Susivienijimo nepartinių narių, kiekvienas anti-vitaitinis ir anti-gegužinis SLA. narys tapo komunistų simpatikas.

Įvykęs politiškas perversmas Lietuvoje gruodžio mėn. 1926 m., nuversta liaudininkų-socialistų valdžia pagamino naują krizį Amerikos liberaliniame elemente. Skilo sandariečių organizacija, prasidėjo frakcijinė kova, kairieji sandariečiai vienodai su socialistais įvertino perversmą Lietuvoje, gi dešinieji sandariečiai (sentautininkai) nusistatė indiferentiškai linkui politiško perversmo Lietuvoje, vėliau, kada krikščionių-demokratų šulai (perversmininkai) tapo pavaryti nuo Valdemaro diktatoriškos valdžios, tai Amerikos tautininkai tapo Lietuvos tautininkų simpatikai. "Dirva" ir "Vienybė" tapo gynėjomis Lietuvoj naujo politiško rėdo, gi "Sandara", "Naujienos" ir "Tėvynė" skelbė karą Lietuvos režimui. Taigi, dvikova liberaliniame elemente viešpatavo ir demoralizacija plėtojosi, disorganizacija sparčiai žengė ALTS organizacijoje. Paseka sandariečių dvikovos, buvo tragediška jų organui "Sandarai", kuris sustojo Bostone ėjęs (subankrutino). Tula laiką "Sandara" buvo spausdinama pas kaimyną socialistą, "Keleivio" spaustuvėje, bet kuomet už "Sandaros" spausdinimą sandariečiai nevaliojo apmokėti "Keleivio" leidėjams, tada p. Gegužis ir p. Michelsonas nutarė savo kolegoms, sandariečiams pasakyti, kad apmokėtų sąskaitą už "S." spausdinimą, arba, kad pasiieškotų kitos spaustuvės "S." spausdinti.

"Sandara" sustojo ėjus, organizacija visiškai apmirė, nariai jos pakriko, kiti nepritardami ALTS vadams, piktinos jųjų taktika, nuėjo pas tautininkus — "Vienybės" ir "Dirvos" pasekėjus. Socialistai permatydami sandariečių pakrikimą, žinodami, kad dalis jų yra kairieji tautininkai — liaudininkų idėjos žmonės, palankus socialistams tokius sandariečius bandė patraukti linkui "Naujienų" ir "Keleivio", su šituo sandariečių prisidėjimu, atgaivinti Lietuvių Soc. Sąjungą, senai likviduotas jos kuopas liet. kolonijose. Persiorganizavimas, persigrupavimas "demokratinio" lietuvių elemento buvo permatomas, ir jei butų įvykęs, tai but buvę žymiai geriau negu kad dabar yra. Nes dauguma sandariečių, tautinės orientacijos žmonės, butų susispietę prie "Vienybės" ir "Dirvos", gi sandariečių organizacijos likučiai "išrugos" butų nuėję prie socliaistų. Žodžiu, tautininkai butų po persiorganizavimo atgiję ir tvirtėję, gi socialistai irgi butų šiek tiek sustiprėję. Tokis persiorganizavimas butų buvęs naudingas nepartiniui Susivienijimui, koalicija jame butų pasiekta, but susibalansavęs politinis visuomeniškas Amerikos lietuvių pažangaus elemento gyvenimas. Dabar gi, nė tautininkai nė sandariečiai, ė socialistai negali savarankišką, viešame Amerikos lietuvių politiškame gyvenime rolę vaidinti, susidemoralizavę, pakrikę. Gi jų vadai, vadinamieji "generolai", siekdami sau politiškos duonos kasnelio karjieros tikslu politikauja, intrygauja Susivienijime; socialistai veikia del savo asmeniškos gerovės, sandariečiai ir tautininkai irgi del savo. Dar ligi 1930 m. SLA. Seimo, kol komunistų pavojus gręsė Susivienijimui, tai sandariečiai, tautininkai ir socialistai, sąlygų verčiami, vieni ir kiti, lygiai (kaip komunistai), tikėdamiesi Susivienijime viešpačiais tapti, pasigaminti sau šiltas vieteles, gauti iš Susivienijimo paskolas savo bankrutuojamą biznį gelbėti, bendrai pasiryžo sutruškinti komunistų politiškas pajėgas Susivienijime; Chicagos Seime su pagelba "Naujienų" pučistų, SLA. Pild. Tarybos šulai, ypač p. S. Gegužis padarė griežtą žygį, pasišaukė policiją ir su policijos pagelba išvijo netaktingus, trukšmą keliančius komunistus iš SLA. Seimo ir kartu iš Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, kai p. Pruseika (komunistas) išsitarė.

KOMUNISTŲ PAVOJŲ LIKVIDAVUS

Susivienijimas tapo suskaldytas, keli tukstančiai narių nuėjo su komunistais ir sudarė naują "Darbininkišką Susivienijimą". Daug SLA. narių pasipiktinę skandalinga kova Susivienijime, netekę pasitikėjimo jo vadams, permatydami artėjančią dar aršesnę demoralizaciją apleido organizaciją. Žodžiu, Susivienijimas nuo 1930 ligi 1933 m. del nuolatinių politiškų kovų ir ekonominio krizio, neteko apie trečdalį savo narių! Tie skandalai, bylos, teismuose bylinėjantis, labai daug kainavo Susivienijimui, tiktai vieniems advokatams tukstančiai dolerių išmokėta, o kiek kitiems reikalams pinigų išleista? Bet padėtis negerėjo. Chicagos Seime iškilo visa eilė kitų Susivienijime padarytų skandalu, tie skandalai buvo grynai administraciniai — SLA. Pildomos Tarybos narių padaryti, pavyzdin: Devenio afiera, Makavecko ir kitų paskolos, kurių bendra suma siekia apie arti 50 tukstančių dolerių, galima sakyti, pražudyto Susivienijimo turto. Tie įvairus investmentai nešanti milžiniškus nuostolius Susivienijimui pagimdė naują kovą Susivienijime ir padvigubino demoralizaciją ir disorganizaciją. SLA rinkimai Pild. Tarybos 1932 m. ir Pittsburgho Seimas buvo vienas iš skandalingiausių Susivienijimo istorijoj. Tenai buvo daromas "Bargain" socialistų su sandariečiais. Dauguma balsų gavę nominacijose ir rinkimuose kandidatai tapo atmesti, išrinkti mažumą balsų gavę kandidatai. Bagočius ir Bačiunas kapituliavo p. S. Gegužio naudai, nes to reikalavo iš socialistų p. Grigaitis, iš sandariečių jųjų vadas p. Vitaitis; tautininkai nesudarydami pakankamos daugumos, nenorėdami socialistų kandidatą Bagočių išrinkti SLA. Prezidentu, nenoromis rinko sandarietį S. Gegužį. pastarasis gi prižadėjo tautininkams malonę padaryti — Susivienijimo duotą mortgage 'Vienybės" bendrovei neatšaukti. Žodžiu, politiški ir bizniški interesai buvo surišti ir palankųs p. Gegužio — Vitaičio planams. Socialistai nors nekęsdami, nenorėdami kapitalizuoti sandariečių politiką, nenorėdami kapituliuoti korupcijos šalininkams, bet nesudarydami pakankamą daugumą atstovų Seime, nenorėdami remti tautininkų kandidatą Bačiuną (taip kaip Bačiuno fėmėjai nerėmė socialistų kandatato, Bagočiaus), nerado kitos išeities kaip tik kapituliuoti Vitaičio — Gegužio klikai, padarė "bargaining" sutartis, Gegužis — Vitaitis politiškai davė koncesijos socialistams, materiališkai tautininkams (vienybiečiams), tokiu budu sudarė neva daugumą Prezidento išrinkimui. Tokiose sąlygose, Seime rinkimus atliko ne pagal SLA. Konstitucijoj nustatytą tvarką, priešingai tulų valstijų įstatymams. O po Seimui, Gegužis del pakrikdymo atsakomingų SLA. Pildomosios Tarybos narių del padarytos Devenio afieros, kad pašalinus pavojų nusikaltusiems Pild. Tarybos nariams prieš Susivienijimo Konstitucijos įstatymus ir valstijų apdraudų departmentų gręsiamą pavojų tiems Pildomosios Tarybos nariams už padarytus piniginius nuostolius Susivienijimui, atliko eilę "reformų": pavarė Jurgeliutė iš Sekretoriaus urėdo, tokiu budu, p. Gegužis tiktai vienas iš visų senų Pild. Tarybos atsakomingų narių paliko ir tikisi, kad dabar Susivienijimo nariai jei patrauks p. Gegužį atsakomybėn už padarytus nuostolingus investmentus Susivienijimui, tai jis tikisi visą bėdą suversti ant pasitraukusių Pildomosios Tarybos narių: Jurgeliutės, Klimo, Raginsko ir a.a. mirusio Paukščio, buvusio iždininko; tokiu budu, p. Gegužis tikisi išvengti asakomybės iš legalės pusės, gi suderinęs savo santykius su "vienybiečiais" ir socialistais Susivienijimo lėšomis, opozicją užgnaužė, Devenio afierą laiko likviduotą ir kartu visus kitus Susivienijimo nuostolius laiko likviduotais. Tai kokia politika viešpatauja Susivienijime! Šita politika ir jos dergentai yra demoralizatoriais Susivienijimo ir kartu viso pažangaus Amerikos lietuvių elemento visuomeniškame gyvenime.

MORALINIS BANKRUTAS

Tatai nepaslaptis, kad moralinis bankrutai tulų musų vadų Susivienijime ir kitose organizacijose bei spaudos įstaigose, davė musų visuomeniškui gyvenimui katastrofingą padėtį, musų organizacijoms materiališkus ir moralinius nuostolius, pagamino demoralizaciją ir disorganizaciją. Del šitų skandalingų įvykių, padarytų netaktų, morališkai ir materiališkai nubankrutino ALTS organizaciją, LSS organizaciją ir jųjų organai stovi arti bankruto stadijos, del šitokios padėties sunyko Susivienijimas narių skaičium, jame viešpatauja demoralizacija ir narių nesantaika, dauginasi nuostoliai, mažinasi pajamos, nyksta Susivienijimo prestiža visuomenėje. Todel nenuostabu, kad savo tikslo neatsiekė ALTS ir LSS.; neatsiekė ir pats nepartinis Susivienijimas Lietuvių Amerikoje.

Susivienijimas jau buvo išaugęs narių skaičiu ir turtu, jis galėjo vaidinti labai svarbią rolę Amerikos lietuvių gyvenime kulturą lietuvių keldamas, steigdamas ir palaikydamas ekonomines sekcijas. Jei Susivienijimas butų turėjęs praktiškus sumanius vadus, tai butų galėjęs turėti bent porą neblogų savo seneliams —nariams prieglaudų, but galėjęs turėti po keletą dešimčių tukstančių doleriųų fondus del labdaringų, kulturingų tikslų, ypatingai steigimui lietuvių kalbos kursams mokyklėlių lietuvių kolonijose del pamokinimo lietuvių priaugančio jaunimo ir jame skiepinimo Susivienijimo tikslų. Susivienijimas butų galėjęs savo labdaringais, kulturiniais kilniais darbais patraukti plačią Amerikos lietuvių visuomenę, ypatingai lietuvių jaunimą ir tokiu budu susidaryti sau ateitį ir pagaminti sąlygas lietuvių tautai ekzistuoti Amerikoje. Butų patraukęs jaunimą. Žodžiu, Susivienijimas butų kelis kartus buvęs nariais didesnis ir savo turtu turtingesnis. Dabar gi viskas yra atbulai: nyksta organizacija, mažinasi jos pajamos ir kapitalas; vieton solidarumo ir fraternalizmo dvasios, viešpatauja politika, intrygos ir demoralizacija musų Susivienijime, nes jo vadai neturi iniciatyvos, nuoširdumo bei sąmonės organizacijos vairą tiesiu keliu nustatyti ir vesti į solidarumo ateiti. Tokia padėtis Susivienijime ir abelnam Amerikos lietuvių pažangiam elemente yra. Tai paseka netaktų ir nesubrendimo; paseka vadų moralinio bankruto.

KOKIA ATEITIS SUSIVIENIJIMĄ IR JO NARIUS LAUKIA?

Išvada gali but tokia: Susivienijimą laukia labai liudną ateitis; tokia ateitis kaip Amerikos Lietuvių Tautinę Sandarą, TMD., LSS., ir kitas organizacijas, nes demoralizacijai kelio Susivienijime pastoti SLA. Pildoma Taryba nedaro pastangų. Jeigu atsiranda kuopose nariai, kurie išdrįsta pastebėti Pild. Tarybai jos netaktus, kritikuoja jos politiką ir žalingus Susivienijimui patarnavimus, tai tuos narius Pild. Taryba, arba, tuli jos nariai apšaukia bolševikais, ar kitokiais nenuoramomis, jei gali, gauna kokį pritekstą, tai veja lauk iš Susivienijimo. Kritikai (atsakomingiems SLA. viršininkams) vietos SLA. organe nėra, cenzurą p. Vitaitis vykdo, bet tuom kartu jis kalba apie demokratiją, apie žodžio spaudos laisvę! Tik jam valia kitus kritikuoti.

Gi apie rupestį Susivienijimui parengti ateitį, patraukti prie Susivienijimo lietuvių jaunimą kalbos ir pastangų nėra. Priešingai, jaunimo kratosi. Štai liepos 30 d. SLA. 4-to apskričio išvažiavime West Hartforde, kurį surengti prisidėjo SLA. jaunuolių kuopos padarė išvažiavimą pavykusiu. Šį faktą pripažino ir pats SLA. organo redaktorius p. Vitaitis savo pasakytoje piknike kalboje. Tačiau, jo žmona — Zosė, kuri už savo skandalingą akciją, fizišką užpuolimą ant buvusios SLA. vedėjos, Sekretorės p-lės Jurgeliūtės, tapo prašalinta iš Susivienijimo, išvažiavime, budama pusgirte (kaip buvo pastebėta) savo kalboje išniekino jaunimą ir jaunuolius veikėjus, kurie yra atlikę didelius organizacinius Susivienijime darbus, apšmeižę ir du jaunuolius Pildomosios Tarybos narius, — pasakydama, kad jie — Januškevičius ir Dr. Stanislovaitis griauna Susivienijimą, demoralizaciją platina, šmeižia senus Susivienijimo narius. Jos pareiškimai jokiais faktais nebuvo paremti. Vitaitienė gavus Susivienijime "Vilko bilietą" už savo netaktą, sako Susivienijimo nariams prakalbas, mokina juos neapykantos, siundo vienus prieš kitus, neigia jaunimą ir jaunus inteligentus veikėjus, viešai paskelbia juos Susivienijimui žalingais.

Taigi ir kyla klausimas kas demoralizuoja Susivienijimą? Man rodos, kad viršininkai ir jų oligarikijos partiniai bei analfabetiški politikieriai vykdo demoralizaciją ir veda Susivienijimą tokiu pat keliu kaip vedė ALTS. ir kitas musų organizacijas prie moralinio ir materialinio bankruto.

LAIVAS PLAUKIA PER JURES Į LENKTYNES

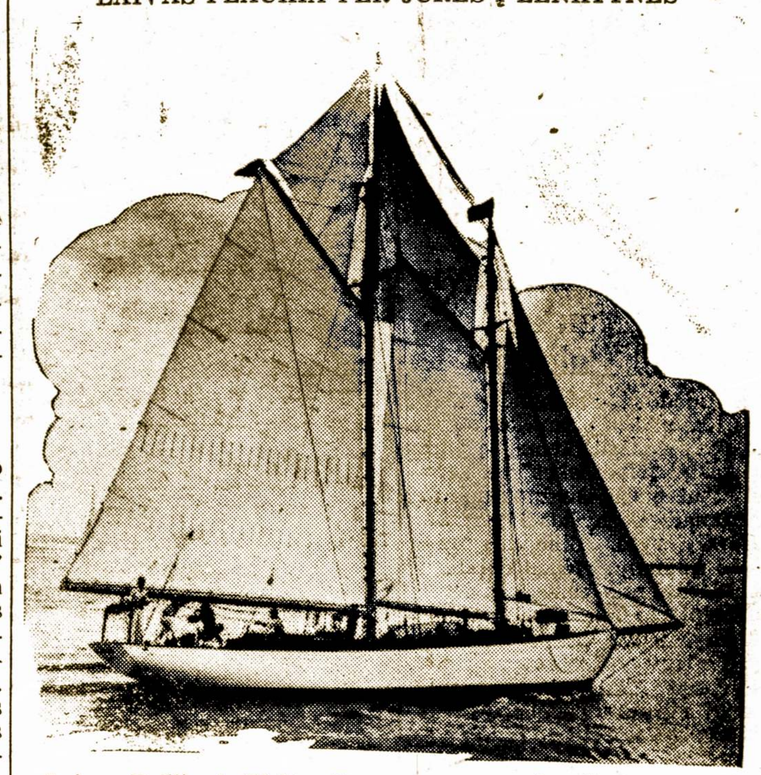

Laivas Brilliant, Walter Barnumo nuosavybė, išplaukė iš New Yorko į Cowes, Anglija, imt dalyvumą su kitais laivais Fastnet lenktynėse.

SENAI LAUKIAMA

Valgių Gaminimo ir Namų Prižiurėjimo Knyga Jau Gatava

Joje Telpa Apie 400 Receptų Del Gaminimo Įvairių Valgių

Puslapių 173. Su paveikslais

Kaina su prisiuntimu $1.00

Sveikatos atžvilgiu ta knyga turėtų rastis kiekvienoj Lietuvių Šeimoj

Užsakymus siųskite šiuo adresu:

AMERIKOS LIETUVIS

14 Vernon Street — Worcester, Mass.

VIENINTĖLĖ WORCESTERIO LIETUVIŲ LAIVAKORČIŲ IR PINIGŲ SIUNTIMO AGENTŪRA

Parduodam Laivakortes keliaujantiems į Lietuvą ir atgal. Pagelbėsim išgaut Pasus. Vizas, Sugrįžimo Leidimus, Afideivitus ir įvairius kitus dokumentus. Siunčiam pinigus Lietuvon Doleriais arba Litais. Visus vištinėtus reikalus atliks Jums Juzė Leonaitė, viena iš prityrusių lietuvaičių, kuri pati nesenai važinėjo Europoje ir žino visas kelionės smulkmenas. Gali užtvirtint svarbius dokumentus Notary Public antspauda. Kam eit pas svetimtaučius, ar pe stubas landyt pas bile kokį agentą, kuomet jus galit kreiptis į tikrą, autorizuotą agenturą—pas saviškius, kur gausit daug geresnį patarnavimą ir savo prigimtojė kalboje. .. Tel. 5-1094

Amerikos Lietuvio Knygynas

14 Vernon Street — Worcester, Mass.

PAŽVELK!

Šis Amerikos Lietuvio No. yra:

32-33

Palygink jį su šios savaitės numeriu. Jei jusų numeris yra mažesnis arba tokis pat, tai yra ženklas, kad jau turi atsinaujint savo prenumeratą. Jei Amerikos Lietuvio skaitytojai nevilkintų savo prenumeratos pasinaujinimo, tai daug prisidėtų prie ekonomijos šiame depresijos mete. Todel prašome savo prenumeratą pasinaujint

Šiandien!

14 Vernon St., Worcester, Mass.

Vietos žinios

7.9 Taksų Nuošimčiai Iš $11,872,879 Neapmokėta

Sulig miesto iždininko Harold J. Tunison paskelbtos žinios, iš $11,82,870.08 taksoms kolektuojamų pinigų 7.9 nuošimčiai už 1932 metus nebuvo iškolektuoti. Jo ofisas iškolektavo $10,934,-192.45, arba 92.1 nuošimčius, susidedančius iš nuosavybių, turto, pagalvių ir t.p.

Už 1931 metus neiškolektuota mažiau negu trys dešimtos dalys taksų, arba 31,637.74, o už 1930 metus tiktai $471.97 neiškolektuota. Gi už 1929 metus nesiliko jokių taksų neapmokėtų.

Taksų rata sekantiems, 1933 metams bus paskelbta ateinančiame utarninke, manoma bus sumažinta nuo $1.20 iki $1.60 ant tukstančio.

Užvedė $5,000 Bylą

Louis Vaiša, gerai žinomas kirpėjas, užvedė bylą ieškodamas $5,000 už sužeidimą, kada alaus statinė sprogo ir išputė bufeto dalį į jo veidą. Vaiša apskundė Juozą Baltramaitį, kurs yra savininkas "Green Mountain" užeigos, kur nelaimė įvyko liepos 4-tą dieną. Vaišo byloje paduota, jog jis stovėjo prie bufeto gerdamas alaus stiklą, kada Baltramaitis užsuko statinės oro spaudimą. Statinė buvo po bufetu. Baltramaitis laikė atsukęs orą taip ilgai, kad statinė sprogo, ir kartu išdraskė ir išmėtė bufeto šmotus.

Paskirta Worcesterio NRA Grupė

William J. Jamieson, Worcesterio Industrijos Atstatymo komisijos pirmsėdis, ketvirtadienį paskyrė piliečių patariamą komitetą įvykdymui prezidento Roosevelto NAR arba Industrijos Atstatymo programą šiame mieste. Vėliau bus paskirta kitos komisijos prie šio patariamojo komiteto. Šioje komisijoj įeina ypatos iš visų pramonių, verslų, profesijų, tautų, bankų, tikybų, laikraščių ir įvairių įstaigų. Vietinius lietuvius atstovauja adv. Pranas J Bublys ir G. A. Kyba.

Vaizbos Buto kambariuose, ant Franklin gatvės, trečiadienio ir ketvirtadienio vakarais, įvairios grupės laikė susirinkimus užgirt valdžios industrijos atstatymo planą ir išgirst to plano siekius ir taisykles. Ketvirtadienio vakare, Vaizbos Bute, verslovininkai nuo Millbury, Green ir Water gatvių buvo susirinkę ir išklausę prekybos kodą, vienbalsiai jį užgyrė.

Aplankė "Amerikos" Lietuvio" Redakciją

Šią savaitę, daug svečių aplankė "Amerikos Lietuvio" redakciją, tarp kurių buvo: p. Juozas Smitrus su žmona ir vaikučiais, iš New Yorko; p.p. A. Trečiokai ir p.p Petruliai iš Newarko; daug vargonininkų, kurie ketvirtadienį buvo suvažiavę Worcestery; taipgi Vincenta Skripkienė, duktė Petronėlė ir Natalija Bender, ir Marijona Adomaitienė, iš Troy, N.Y. Visi tie svečiai buvo atvykę į p. p. Daužvardžių jungtuves.

Apie Šimtas Svečių Sutuoktuvėse

Ketvirtadienio, rugpiučio 10-tą, 9-tą valandą ryte, įvyko iškilmingos sutuoktuvės adv. Petro Daužvardžio su panele Juze Rauktyte, Aušros Vartų bažnyčioje. Buvo atsilankę labai daug žmonių, vietinių ir svečių iš artimesnių ir tolimesnių miestų. Klebonas kun. K. Vasys atlaikė vestuvių apeigas. Panelė Natalija Bender, iš New Yorko, jaunosios giminaitė, buvo pamergė, gi adv. Pranas J. Bublys buvo pabrolis. Po mišių, jaunosios tėvai Jokubas ir Juzė Raukčiai iškėlė puotą jauniemsiems, jų giminėms ir draugams, savo namuose 50 Sterling gatvės, po mėlynu dangum, darže, tarp gėlių.

Puotojo dalyvavo apie šimtas svečių tarp kurių buvo sekantieji: J. Smitrus su ponia Smitriene, adv. Antanas ir Matilda Milleriai; adv. Šalnai iš Bostono; kun. K. Vasys; pp. Trečiokai iš Newarko; pp. Petruliai iš Newarko; dr. C. Zekus iš Worcesterio; Marijona Leonaitė, vietinė mokytoja; adv. Pranas Bublys su žmona; Julė Metrikaitė ir Apolonija Stoškiutė, vitinės dainininkės; p. J. Žilevičiai iš Newarko; p. Montvila, vietinis; ir daug kitų.

Puotai užsibaigus, jaunavedžiai išvyko į Long Island, New Yorką ir apsigyvens Nutley, N. J.

Adv. Petras Daužvardis yra plačiai žinomas tarp lietuvių Amerikoje ir Lietuvoje. Jisai baigė Valparaiso universitetą ir užbaigė teisių mokslus Georgetown universitete. Užbaigęs tą universitetą apsivedė ir išvyko į So. Bostoną, kur ėjo "Darbininko" redaktoriaus pareigas. Neilgai redaktoriavo, nes Lietuva pašaukė jį savo tarnybon. Jis išvyko į Lietuvą ir tapo paskirtas Lietuvos Generalinio Konsulato Amerikai Vice-Konsulu.

Panelė Juzė Rauktytė nuo jaunų dienų yra pasižymėjusi veikėja tarp Worcesterio lietuvių. Ji daug pasidarbavo SLA. organizacijoj, mokydavo Lietuvišką Mokyklėlę kliube, yra gabi pianistė ir imdavo dalyvumą svarbiuose lietuvių veikimuose. Ji yra baigiusi Northeastern universiteto teisių mokslą.

Vice-Konsulo P. Daužvardžio pirmoji žmona, su kuria jis labai gražiai sugyveno ir susilaukė dviejų sunelių, mirė keletą metų atgal.

Sveikiname pp. Daužvardžius ir linkime laimingo ir ilgo gyvenimo.

Iš. Šv. Liudviko Draugijos Veikimo

Šv. Liudviko draugijos raštininkui Alekui Čirui atsisakius, jo vieton buvo išrinktas naujas raštininkas Juozapas Glavickas, kurio adresas yra 237 Millbury gatvės. Nariui susirgus, visuomet kreipkitės pas viršminėtą Juozapą Glavicką.

Šv. Liudviko draugijos antroji gegužinė įvyks rugpiučio 20-tą dieną ant Gedimino kalno, prie Aušros Vartų parapijos. Visi iš arti ir toli išanksto rengkitės atsilankyt į šią gegužinę, nes tiek įvairumų paruošta, kiek niekuomet dar nesate matę. Ateinančiame "A. L." numery bus parašyta plačiau apie šią gegužinę.

Buvęs Raštininkas

Studentų Išvažiavimas į "Nantasket" Juros Pakraštį

Sekmadienį, rugpiučio 13-tą, Šv. Kazimiero parapijos sudentai rengia išvažiavimą į juros pakraštį, "Nantasket" vasarvietę. Autobusai išvažuos nuo Šv. Kazimiero bažnyčios lygiai 8-tą valandą ryto. Bilietas į ten ir atgal kainuoja vienas doleris ir penkiasdešimts centų.

Rugpiučio 7-tą dieną, pirmadienio vakare, studentai laike susirinkimą užbaigt prisirengimo darbą. Rengimo komisijon įeina Petras Parulis, Birutė Ališauskaitė, Rita Tamkiutė, Pranciška Paulauskaitė, Leonardas Daučiunas ir Jonas Ragaliauskas. Komisija parupins skanius pietus atvykus į vasarvietę, gi paskui po pietų, ekskursantai galės plaukt juros vandeny arba imt dalyvumą sportuose ant smėlio. Rengėjai

Vietinio Vargonininko Justo Balsio Jungtuvės su Adele Valentaite

Iš Sheboygan, Wisconsino valstijos atėjo žinia, kad rugpiučio pirmą dieną įvyko iškilmingos vestuvės Justo Balsio su Adele Valentaite. J. Balsis per kurį laiką buvo čia vargonininku. Valentaitė — Balsienė, kuri yra gimusi ir augusi Sheboygane, nuo pat jaunystės priklausė prie pašalpinių ir idėjinių draugijų. Už josios nuoširdų draugijose veikimą, draugijos jai suteikė daug gražių dovanų. Pabroliu buvo P. Viktoras Laudanskas ir Ona Laudanskienė, jaunosios sesuo iš Port Washingtono. Po vestuvių, tą pačią dieną, jaunavedžiai išvyko į Chicagą aplankyt Pasaulinę parodą, iš ten vyks į rytus, paskui apsigyvens Worcestery, Aušros Vartų parapijoj, kur p. Balsis eina vargonininko pareigas.

Olympia Parko Naujienos

Pereitą šeštadienį įsikaušę tuli vaikėzai pradėjo lermą kelt. Kuomet jiems buvo paliepta apleist parkas, tai pastarieji nepaklausė ir iš tos priežasties įvyko muštynės. Nors Olympijos parkas ir yra Lietuvos sunų Draugijos nuosavybė, tačiaus jos komitetas daugiau yra linkęs prie Rusijos negu Lietuvos ir todel ant to parko parengimai buna tarptautiški. Čia dalyvauja ir italijonai ir žydai ir rusai ir juodukai (nigeriai). Mat, pas bolševikus, tikri lietuviai yra pvravardžiuojami tai fašistais, tai social-fašistai, tai sklokininkai — darbininkų išdavikais, ir tam panašiai. Žinoma, tikri lietuviai tokių bimbistų užsivarinėjimų pradeda nebepakęst ir atšalt nuo savo draugijos ir bendrai nuo parko. O kad papildyt tuščias vietas, tai yra rengiama tarptautiški piknikai ir tarptauiška muzika. Mišrus Aido choras po vadovyste Šalinaitės angliškai mokinamas, bendrai lietuviai su žydais ir italijonais dainuoja ir šoka, tiktai ne lietuviškai. Į maudynes jau atsilanko ir nigerukų. Kai kurie lietuviai pamatę nigerukus maudynėse, patys savim nesitiki ir klausia: ar tai galima, kad nigeriai galėtų su lietuviais maudytis? Vėl — komitetas atsako, kad tai tarptautiškai: nigerukas yra jaunųjų komunistų lygos naris ir kalpo tokis, sako, negali but ir klausimo apie privilegiją.

Mat, į ką pavirto Lietuvos sunų Draugija! Ji virto grynai politiniu komunistų partijos įrankiu, kur lietuviškumas yra minamas po kojų, o garbinama komunistų partija. Šiandien jau nigerukai maudosi lietuvių maudynėse, o rytoj jau gal ir šoks su lietuvaitėmis. Tai bus tikrai tarptauiškai. Mat, worcesteriečiai nenori nuo chicagiečių atsilikt: ten "Vilnies" parengtuose pasilinksminimuose jau nigeriukai ir šokiuose dalyvauja, tik sako, komunistės lietuvaitės turi daug vargo kol nigeriukus išmokina lietuviškai šokt.

Rep.

Endicott MARKET

Nauja Lietuvių Mėsos Krautuvė
Įrengta Su Moderniškais

Šaldytuvais

Užlaikome visokios rušies šviežios mėsos; taipgi skanių lietuviškų skilandžių ir dešrų. Kviečiam atsilankyt:

Ant. Česna ir P. Ščuka
181 MILLBURY GATVĖS
Tel. Dial 4-7218 — Worcester, Mass.

Metinė Gegužinė Maynarde

Sekmadieny, rugpiučio 13-tą, So. Bostono Lietuvių Piliečių draugija rengia savo metinę gegužinę, Vose's pavilione, Maynarde. Įvyks didelė sporto programa, vyrų, merginų ir vaikinų lenktynės; J. Dirvelio orkestra grajis. Lenktynių laimėtojams bus suteiktos dovanos. Senberniai su vedusiais trauks virvę. Bus gražuolės rinkimas — gražiausia lietuvaitė gaus sidabrinę taurę. South Bostone, autobusai išeis nuo Lietuvių salės, 10:30 valandą ryte. Tikietus galima gauti Kliube, pas Kliubo narius ir Šidlausko vaistinyčioj. Į ten ir atgal tikietas kainuoja septyniasdešimts penkis centus. Valgių, gėrymų ir šalto alaus bus pakankamai. Kviečiam visus imt dalyvumą ir linksmai praleist laiką. Ypatingai kviečiam worcesteriečius imt dalyvumą gegužinėje.

Geras Sumanymas

Rugpiučio penktą, šeštadienio vakare, Šv. Jurgio draugija laikytame susirinkime nutarė prisidėti prie "Amerikos Lietuvio" "pikniko", kurs įvyks sekmadienį, rugsėjo 3-čią, 1933., Maironio Parke. Draugija prisidės su darbininkais, reškia išrinkta keleta darbininkų pasidarbuot laike ateinančio pikniko. Todel, geras pavyzdis ir kitoms draugijoms imti pavyzdį iš Šv. Jurgio draugijos, nes musų priedermė remti savo vietinę spaudą, kuri mums nuolatos patarnauja, kada tik reikalas.

Žmogelis

Susivienijimo Gegužinė

Sekmadieny, rugpiučio 20-tą, 1933 metų, L.R.K.S.A. 98-ta kuopa laikys gegužinę Masaičių ukėje, Leceister, Mass. Todel valdyba kviečia visus narius susirinkt kuo skaitlingiausia į busimą susirinkimą, kurs įvyks rugpiučio 12-tą dieną, 1933 metuose, Aušros Vartų parapijos bažnytinėje salėje. Kas nepribus bus baudžiamas užmokėt 10 centų bausmę. Todel kviečia visus narius.

Valdyba

Didelė Bendra Gegužinė

SLA. 57-ta kuopa ir Worcesterio Lietuvių Benas bendrai rengia didelę gegužinę Maironio Parke, rugpiučio 13-tą, 1933 metuose. Gegužinė prasidės pirmą valandą po-pietų ir trauksis iki vėlumos vakare. Beno nariai sutvarkys kuo įdomiausią muzikos programą. Mes SLA. 57-tos kuopos komisija ir Worcesterio Lietuvių Beno nariai dedame visas pastangas, kad priimt ir užganėdint publiką kuo geriausiai ir užtikrinam, kad busite visi užganėdinti. Kviečiame vietinių 318-tos ir 358-tos kuopų veikėjus ir visus narius, kaip draugijas ir pavienes ypatas iš Worcesterio ir apielinkės miestelių lietuvių ir lietuvaičių imt dalyvumą musų gegužinėje ir praleist laiką linksmai su mumis.

J. D.

Tukstantis Ačiu

"Širdingai dėkuojame musų naujiems draugams ir kostumieriams. Pereitos savaitės specialis pardavimas pasisekė kuo puikiausiai. Parodyt musų atjautimą už tokią gerą paramą, mes rengiam dar didesnį išpardavimą su didesniais sutaupinimais. Vieną kartą musų rėmėjas, tai visuomet remėjas".

Millbury gatvės Krautuvė

PINIGAI Kada Jums Reikia!

AR JUMS REIKIA PINIGŲ DEL TAKSŲ
AR NEUŽMOKĖTŲ SĄSKAITŲ

"Visiems žmonėms Dažnai Prireikia Pinigų Palaikymui Gero Kredito".

Leiskite Mums Užmokėt Jusų Sąskaitas DABAR

Atmokėkite pagal "NAUJOS METODOS BIUDŽETO PLANĄ" arba Lengvomis Mėnesinėmis Mokestimis, pritaikyta pagal JUSŲ Įeigas

544 MAIN GATVĖS *Leidimas 210* NEW METHOD LOANS TELEFONAS 5-3181

PRANEŠIMAS

AMERIKOS LIETUVIO PIKNIKAS

Amerikos Lietuvis rengiasi prie pikniko ant 3-čios dienos Rugsėjo ir todel atsikreipia į visus Worcesterio lietuvius, o ypatingai į draugijas, kad visi bendrai ateitų jam į pagelbą, su savo sumanymais ir darbu, kad padarius rengiamą jo pikniką pasekmingu. Amerikos Lietuvis yra bepartyvis laikraštis, kuris stengias bešališkai patarnaut visuose Letuvių tautos reikaluose. Todel, nepamirškite jo. Ateikit ofisą ir užsiregistruokite, kad butų galima iš anksto prie pikniko tvarkingai prisirengt ir darbais pasidalyt.

Amerikos Lietuvio Adm.

Worcesterio Lietuvių Kredito Unijos Susirinkimas

Antradienį, rugpiučio 15-tą, Lietuvių Kredito Unijos susirinkimas įvyks pas M. Čivinską, 340 Harding gatvės. Prašoma, kad visi šios Lietuvių Kredito Unijos nariai pasiimtų knygeles del patikrinimo.

Komisija

Svarbus Susirinkimas

SLA. 57-ta kuopa laikys savo susirinkimą, šeštadienio vakare, pusiau aštuntą valandą, rugpiučio 12-tą dieną. Visos narės ir kiekvienas narys atsilankykite į susirinkimą, nes turime prisirengt prie gegužinės. Visi išvien dirbdami visuomet turėsim geras pasekmes. Nepamirškite užsimokėti savo mėnesines duokles, kad neliktumet suspenduoti, o laike nelaimės gautumet pašalpos kiek priklauso jums.

J. D.

UŽLAIKAU

Skanių valgių, buter-brotų,

Vyno ir Alaus

Kviečiam Užeit

W. L. CHESTNEY
90 MILLBURY GATVĖS
Worcester, Mass.

Lietuviška Barbernė

174 Millbury gatvės

Kerpam plaukus dideliems, mažiems ir moterims. Visiems duodam pirmos rušies patarnavimą ir už maža kainą, pritaikyta darbininkams. Taipgi užlaikau gyduolių nuo pleskanų. Užprašom visus lietuvius atlankyt musų įstaigą.

Jurgis, Babonas, sav.

Parsiduoda

ANGLYS — ALIEJUS — MALKOS

Priimam užsakymus ir Pristatom į Namus

JONAS ČIRVINSKAS
340 Harding St., Worcester, Mass.

PERKAME

Lietuvos
Laisvės
Paskolos
Bonus

Kreipkis

Amerikos Lietuvio Knygynas
Worcester, Mass. 14 Vernon St.

Ben. Mendelsohn

ADVOKATAS

390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.
Tel. 5-3865 Res. 2-4233

DR. TESSMER

DENTISTAS
kambarys 206 — 306 Main St.
Telefonas 3-7365
Viršuj Iver Johnson's Sportininkų Daiktų Krautuvės

Galandam Piautuvus, Peilius ir Žirkles

ECONOMY REPAIR SHOP
KALVIAI
Musų Speciališkumas Tai Raktai, Įvairiom Spynom ir Automobiliam
SULEIDŽIAM GELEŽIS
Kam. Lamartine ir Harding g-vių
Tel 3-9294, Worcester

MESSIER'S DINER

Pabandykit Pas Mus Sykį
Pavalgyt
49 Millbury Gatvės

Jurgis A. Arenta

(Lietuvis Automobilistas)
5 Carpenter St. — Worcester

Užlaiko automobilius del Vestuvių, Krikštynų ir Laidotuvių. Nuveža ir parveža į farmų Gužynes, Piknikus ir į kitus miestus. Patarnauja dienoj ir nakty už prieinamiausią kainą.

Tel. Dial 4-3923

Century Wallpaper & Paint Co

KAINOS JAU KYLA
Kodel Dabar Nesutvarkyt Namus?
Mes turime pilną pasirinkimą maliavų, lakų, sienoms popierų, enamelų ir visokių reikmenų.
110 GREEN GATVĖS
Tel. Dial 3-5024

NAUJA MUZIKA

Iš Operetės "Lietuvaitės"
tinkama
Chorams, Solistams ir šiaip Muzikos Mėgėjams
Parašė J. STEPONAITIS, muziką pritaikė J. ŽILEVIČIUS
Čia sužymėta Visos Operetės "Lietuvaitė" Dainos:

1)—Užtraukim, Jaunime—
2)—Ramiai Miegok ——
3)—Vaikščioja ——
4)—Vėl Susirinkom ——
5)—Sveikas Drutas ——
6)—Kur Mano Panytėlė —
7)—Šokim, Šokim ——
8)—Sveiki, Druti ——

.25

Chorai užsisakydami nemažiau 50 egz. kiekvienos dainos atskirai, parduosim po 5c egzempliorą. Muzikos formatas didelis, 9¼ x 12¼ colių. Jei choras iš čia sužymėtų gaidų pasirinks keletą ir prisiųs mums po 25c už kiekvieną egzempliorį, o paskui užsisakytų 50 kopijų, pinigai bus atskaityti prie velesniojo užsako. Kreipkitės:

A. L. Knygynas
14 Vernon St. Worcester, Mass.

Millbury St. MARKET

152 MILLBURY G-VĖS — KAMPAS SIGEL G-VĖS
TELEPHONE DIAL 2-9390

TYRI TAUKAI 7¢ svaras

NUO UKĖS Sviestas Rutulys 21¢ svaras

Parinkti – Svogunai – Dideli 2¢ svaras

Kiaulienos Šlaunys "Ribso" Galai 6½¢ sv.

Su Wilson'o Antspauda VIŠTIENA 15¢ sv.

Šviežus Naminiai Sudyti Ribsai 5¢ svaras

RUKYTI ŠOLDERIAI
NERIEBUS IR BE KAULO
9¢ svaras

MOTIEJUS A. ČIVINSKAS

Vienintėlis Lietuvių Graborius Worcestery

Patarnauju laidotuvėm ir išrandavoju automobilius įvairiems reikalams už prieinamiausią kainą. O 25 mylių atstume nuo Worcesterio, susisiekimo reikaluose, patarnauju už dyką. Kreipkitės— Tel. 5-5898
340 HARDING STREET